

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

25.05.2018

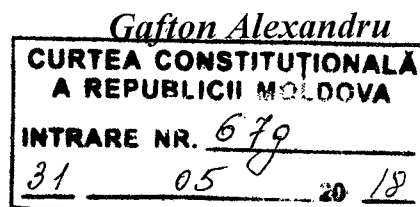
Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28, MD – 2004

Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate: a) a sintagmei „liberarea provizorie sub” din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699); b) a prevederilor punctelor 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 (publicată la 27-07-2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159 art. 510); c) a prevederilor Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 în Monitorul Oficial Nr. 133-141, art. 269); d) a prevederilor art. 191, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedură clară, de liberare a persoanei - ca soluție sau acțiune judiciară, sub control judiciar - ca măsură procesuală separată sau complementară de constrângere, e) a prevederilor art. 88 din Codul penal al Republicii Moldova, în vederea corespunderii prevederilor articolelor 4, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, înaintată de către inculpatul Chirtoacă Dorin și avocatul acestuia Malic Gheorghe, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova.

Anexă:

1. Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 2 file;
2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 13 file.
3. Încheierea pe 17 file.

Judecător al
Curții de Apel Chișinău

ÎNCHEIERE
În numele Legii
/dispozitiv/

24 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, în componența:

Președintele ședinței de judecată

Iovu Gheorghe

Judecătorii

Gafton Alexandru și Morozaan Ghenadie

Grefier

Jitari Tatiana

Cu participarea:

Procurorului

Robu Dumitru

Avocatului

Malic Gheorghe

Inculpatului

Chirtoacă Dorin

juducând în ședință închisă, în ordine de recurs, cererea avocatului Malic Gheorghe privind ridicarea excepției de neconstituționalitate: a) a sintagmei „liberarea provizorie sub” din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699); b) a prevederilor punctelor 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 (publicată la 27-07-2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159 art. 510); c) a prevederilor Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 în Monitorul Oficial Nr. 133-141, art. 269); d) a prevederilor art. 191, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedură clară, de liberare a persoanei - ca soluție sau acțiune judiciară, sub control judiciar. - ca măsură procesuală separată sau complementară de constrângere, e) a prevederilor art. 88 din Codul penal al Republicii Moldova, în vederea corespunderii prevederilor articolelor 4, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova;

Procedura de citare fiind îndeplinită.

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, conducându-se de prevederile în baza art. 7 alin. (3) și art. 342 CPP, în numele Legii, -

DISPUNE:

Admite cererea comună a inculpatului Chirtoacă Dorin și a avocatului acestuia Malic Gheorghe din 23 mai 2018 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova, pentru examinarea conform competenței fără suspendarea judecării cauzei.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței

Iovu Gheorghe

Judecătorii

Alexandru Gafton

Ghenadie Morozaan

ÎNCHEIERE
În numele Legii

24 mai 2018

mun. Chişinău

Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău, în componenţa:

Preşedintele şedinţei de judecată

Iovu Gheorghe

Judecătorii

Gafton Alexandru și Morozan Ghenadie

Grefier

Jitari Tatiana

Cu participarea:

Procurorului

Robu Dumitru

Avocatului

Malic Gheorghe

Inculpatului

Chirtoacă Dorin

juducând în şedinţă închisă, în ordine de recurs, cererea avocatului Malic Gheorghe privind ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate: a) a sintagmei „liberarea provizorie sub” din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699); b) a prevederilor punctelor 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 (publicată la 27-07-2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159 art. 510); c) a prevederilor Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 în Monitorul Oficial Nr. 133-141, art. 269); d) a prevederilor art. 191, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedură clară, de liberare a persoanei - ca soluție sau acțiune judiciară, sub control judiciar - ca măsură procesuală separată sau complementară de constrângere, e) a prevederilor art. 88 din Codul penal al Republicii Moldova, în vederea corespunderii prevederilor articolelor 4, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova;

Colegiul Penal al Curții de Apel Chişinău,

C O N S T A T Ă :

1. Conform învinuirii înaintate, Chirtoacă Dorin se învinuiește în comiterea infracțiunilor prevăzute la art.42 alin.(2), art. 326 alin.(3) lit. a) și art. 324 alin.(3) lit. a, b) Cod penal și anume că el, exercitând funcția de Primar General al municipiului Chişinău, fiind conform prevederilor art. 123 alin.(3) Cod penal persoană cu funcție de demnitate publică, având în virtutea acestei funcții permanent drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, având obligația conform prevederilor art.56 din Constituția Republicii Moldova, să îndeplinească cu credință obligațiile ce îi revin, art.14 alin.(1) lit. g) din Legea nr.90 din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, în care este stipulat că autoritățile administrației publice locale exercită atribuții de prevenire și de combatere a corupției prin realizarea politicilor și practicilor în domeniu, în limitele

competenței stabilite de legislație, acceptând benevol restricțiile impuse de actele normative pentru a nu fi comise acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup și în alte interese decât cele de serviciu; contrar prevederilor art.10 alin.(1) din Legea nr.768-XIV din 02.02.2000 privind statutul alesului local, conform căreia, alesul local este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației; a comis coruperea pasivă în varianta agravată stipulată la art.324 alin.(3) lit.a), b) Cod penal și în complicitate cu șeful Direcției generale transport public și căi de comunicație a Primăriei mun.Chișinău, Gamrețki Igor Petru, se învinuiește că a comis infracțiunea de trafic de influență în varianta agravată prevăzută la art.326 alin.(3) lit.a) Cod penal, în următoarele circumstanțe:

Prin Decizia nr.6/5 din 02.10.2014 a Consiliului municipal Chișinău (*în continuare CMC*), s-a aprobat Studiul final și principiile generale de implementare a Strategiei pe termen lung de parcare în mun.Chișinău și s-a dispus desfășurarea procedurii de selectare a partenerului privat privind amenajarea, organizarea și gestionarea parcarilor și parcajelor controlate cu plată în municipiul Chișinău.

Totodată, a fost aprobată și componența Comisiei de selectare a partenerului privat, în următoarea componență: președintele Comisiei - viceprimarul Nistor Grozavu, consilierii municipali Ghenadie Ivașenco, Iurie Topală, Serghei Zavorotco și Veaceslav Bulat, precum și Vitalie Butucel, șef adjunct al Direcției generale transport public și căi de comunicație, și un reprezentant al Agenției Proprietății Publice. Concursul de selectare a partenerului privat urma să se desfășoare până la 20 decembrie 2014.

Ulterior, în primăvara anului 2015, Pincevschii Alexandr, fiind mandatat de către partenerii săi din Ungaria, din considerentul că nu era inițiată procedura de organizare a concursului de selectare a partenerului privat privind gestionarea parcarilor cu plată din mun. Chișinău, și fiind informat de către Nistor Grozavu, că responsabil de inițierea implementării proiectului menționat *supra* este Direcția generală transport public și căi de comunicație a Primăriei mun.Chișinău (în continuare DGTPCC), șef al căruia fiind Gamrețki Igor, a decis să stabilească o întâlnire cu ultimul deoarece cunoștea că acesta este fost coleg de clasă al Primarului General al mun.Chișinău, Dorin Chirtoacă, cu care se afla în relații apropiate.

În cadrul întâlnirii, Pincevschii Alexandr l-a întrebat pe Gamrețki Igor despre motivul stagnerii proiectului, precum și care ar fi acțiunile ce ar putea fi întreprinse pentru ca proiectul să fie inițiat și ulterior susținut. Ca urmare, Gamrețki Igor i-a comunicat că decizia privind inițierea și implementarea proiectului ține de competența factorilor de decizie ai Primăriei mun.Chișinău, suținând în același timp că va discuta cu Dorin Chirtoacă cu ulterioară informare.

În continuare, Gamrețki Igor, în cadrul unei discuții care a avut loc în curtea Primăriei municipiului Chișinău, i-a comunicat lui Dorin Chirtoacă, despre cele discutate cu Pincevschii Alexandr și interesul acestuia în implementarea proiectului privind gestionarea parcarilor cu plată în mun.Chișinău.

Ulterior, Gamrețki Igor, ca urmare a discuției avute cu Dorin Chirtoacă, în cadrul unei alte întâlniri cu Pincevschii Alexandr, i-a comunicat acestuia, că în schimbul a 26% din capitalul social al companiei care va fi desemnată câștigătoare a

concursei privind gestionarea parcarilor cu plată în mun.Chișinău, ar putea să-l convingă pe Dorin Chirtoacă și alți factori de decizie ai Primăriei mun.Chișinău, de a iniția și ulterior, de a susține implementarea acestui proiect.

În rezultat, Pincevschii Alexandr, în urma discuțiilor purtate cu partenerii din Ungaria, au fost de acord de a ceda lui Gamrețki Igor 26 % din capitalul social al companiei care urma a fi desemnată câștigătoare.

În continuare, Gamrețki Igor, în cadrul discuției cu Dorin Chirtoacă, i-a comunicat despre posibilitatea acordării de către Pincevschii Alexandr și partenerii acestuia din Ungaria, a 26 % din capitalul social al companiei care urma a fi desemnată câștigătoare, în schimbul inițierii și ulterior susținerii proiectului.

În aceste condiții, Dorin Chirtoacă conform înțelegerii prealabile cu Gamrețki Igor, împărțind între ei rolurile, a acceptat propunerea parvenită, stabilind că cele 26 % vor fi partajate egal între ei a câte 13% fiecare. Totodată, Dorin Chirtoacă și-a asumat responsabilitatea de inițiere și ulterior de promovare a contractului de parteneriat public- privat ce urma a fi semnat cu compania afiliată lui Pincevschi Alexandr, spre aprobare în CMC, iar Gamrețki Igor urmînd a executa lucrul tehnic. În continuare, întru realizarea scopului infracțional și a obligațiilor asumate privind inițierea proiectului, Dorin Chirtoacă a dat indicații lui Nistor Grozavu, președintele comisiei de selectare a partenerului privat, să inițieze procedura de organizare a concursului de selectare a partenerului public privat privind gestionarea parcarilor cu plată din mun.Chișinău, în pofida faptului că potrivit Deciziei nr.6/5 din 02.10.2014 a CMC, termenul de desfășurare era deja expirat.

La 31.07.2015, de către Direcția Generală Transport Public și Căi de Comunicație a Primăriei mun.Chișinău, a fost anunțată inițierea licitației privind organizarea și gestionarea parcarilor cu plată în mun.Chișinău, anunțul respectiv fiind publicat în Monitorului Oficial.

Conform anunțului, cerințele obligatorii au fost majorate nemotivat prin adăugarea unei condiții obligatorii: demonstrarea efectuării pe parcursul ultimilor 3 ani, a minim 6 000 000 unități de tranzacții de parcare pe an și demonstrarea prestării serviciilor de parcare auto cu plată prin intermediul tehnologiei modeme de plată electronice în cel puțin 5 orașe în ultimii 2 ani.

Ulterior, caietul de sarcini a fost achiziționat de către 16 participanți. Până la depunerea ofertelor, companiile ICS „Babylon Development” SRL „DASA & Construcții” SRL (Italia) și SC „Piconef” SRL (România), au depus scrisori privind clarificările asupra cerințelor stabilite în caietul de sarcini.

Însă, contrar prevederilor Deciziei CMC nr.6/5 din 02.10.2014, clarificările depuse de către agenții economici, au fost examinate de către șeful DGTPCC, Igor Gamrețki și specialistul din cadrul aceleiași direcții Mariana Stoicev, care nu erau membri ai grupului de lucru pentru desemnarea unui partener public privat.

În aceste circumstanțe, fiind create premise de îngădire a accesului la participarea și altor companii prin majorarea neîntemeiată a criteriilor în caietul de sarcini, ce s-a soldat cu depunerea doar a două oferte pentru participarea la licitația publică menționată de către companiile afiliate lui Pincevschii Alexandr și anume nerezidentă EME Parkleitsystem GmbH, fondată la 25.08.2015 de către EME Hoiding și rezidenta SRL”Sizif-L”.

Astfel, conform planului bine determinat în scopul aranjării preinsei licitației publice ”concertate” privind încheierea unui contract de parteneriat public-privat

privind gestionarea parcarilor cu plată în mun.Chișinău, Pincevschii Alexandr a însărcinat juristul (de jure administrator) al companiilor sale care prin cumul este și administrator al SRL „Sizif-L”, Curți Alexei, să procure caietul de sarcini al concursului enunțat și ulterior să participe fictiv la ea, fără a avea intenția de a câștiga sau a crea o concurență efectivă companiei EME Parkleitsystem GmbH.

Ulterior, întru realizarea scopului infracțional, ca urmare a indicațiilor lui Pincevschii Alexandr, angajata acestuia, Său Tatiana l-a ajutat pe Gamrețki Igor să înregistreze în Cipru. compania Desonia Investment LTD, pe numele persoanei interpușe a lui Gamrețki Igor, cetățean al Germaniei, Oigan(Eugen) Pârciu. După care, actele de fondare a companiei au fost expediate reprezentanților companiei EME Parkleitsystem GmbH, care la 25.09.2015 au efectuat modificările necesare în lista asociaților companiei EME Parkleitsystem GmbH (cu capitalul social în sumă de 35 000 euro), astfel că, EME Holding a rămas cu cota de 29,6 % (10 360 euro), WCA Holding Comapny LTD - 44,40% (15 540 euro) și compania cipriotă Desonia Investment LTD, a obținut cele 26% (9 100 euro), stabilite anterior în cadrul întâlnirilor dintre Pincevschii Alexandr și Gamrețki Igor, și convenite ulterior între Gamrețki Igor cu Dorin Chirtoacă.

În continuare, la 29.09.2015, a avut loc deschiderea ofertelor depuse în cadrul procedurii de selectare a partenerului privat, iar ca urmare a evaluării acestora, la 06.10.2015, prin procesul-verbal nr.2 de evaluare a ofertelor, grupul de lucru a desemnat în calitate de câștigător al licitației compania EME Parkleitsystem GmbH, descalificând-o pe ”Sizif-L” SRL, din considerentul că nu a depus garanția bancară și că nu corespundea cerințelor minime solicitate.

Conform pct.11)-13) al Deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.6/5 din 02.10.2014, s-a stipulat expres faptul că, contractul de parteneriat public-privat va fi semnat de către părți doar după aprobarea acestuia de către Consiliul municipal Chișinău, iar controlul acestor cerințe reveneau viceprimarului Nistor Grozavu.

La fel, conform prevederilor art.30 din Legea nr.179 din 10.07.2008, cu privire la parteneriatul public privat, se statuează că, după desemnarea în calitate de câștigător a unui ofertant, se negociază clauzele contractuale și doar după aceasta se transmite proiectul spre aprobare și semnare către autoritatea publică abilitată, în cazul speței date, Consiliul municipal Chișinău.

În aceste circumstanțe, contrar cerințelor stabilite supra, expuse în Decizia enunțată și a prevederilor Legii nr.179 din 10.07.2008 cu privire la parteneriatul public privat, la 03.12.2015, viceprimarul mun.Chișinău, Nistor Grozavu, acționînd la indicația nemijlocită a Primarului General al mun.Chișinău, Dorin Chirtoacă, a semnat contractul de parteneriat public-privat dintre Primăria mun.Chișinău și nerezidenta EME Parkleitsystem GmbH, în lipsa aprobării proiectului de contract de către Consiliul municipal Chișinău, fiind cauzate urmări grave administrației publice locale, exprimate prin încheierea unui contract cu conținutul clauzelor contractuale în detrimentul municipiului Chișinău, acestea fiind avantajoase doar companiei „câștigătoare”.

Tot el, Chirtoacă Dorin Ion în vara anului 2015, exercitînd funcția de Primar General al municipiului Chișinău, fiind conform prevederilor art.123 alin.(3) Cod penal, persoană cu funcție de demnitate publică, intenționat, din interes material, a acceptat oferta parvenită de la Pincevschii Alexandr, prin intermediul lui Gamrețki Igor, de primire a 26 % din capitalul social al companiei EME Parkleitsystem

GmbH care urma a fi desemnată câștigătoare a concursului de selectare a partenerului public-privat privind gestionarea parcarilor cu plată din mun. Chișinău, precum și a primit oferta menționată exprimată prin includerea la 25.09.2015, în lista asociațiilor companiei EME Parkleitsystem GmbH (cu capitalul social în sumă de 35 000 euro), compania cipriotă Desonia Investment LTD, cu cota parte de 26%, înregistrată pe persoana interpusă, cetățeanul Germaniei, Oigan (Eugen) Pârciu, în schimbul îndeplinirii atribuțiilor ce-i reveneau conform funcției deținute de Primar General al municipiului Chișinău stipulate în prevederile art.15 alin.(1) pct.2) lit.c) din Legea nr.136 din 17.06.2016, privind statutul municipiului Chișinău, potrivit cărora Primarul general asigură monitorizarea și controlul realizării proiectelor de parteneriat public-privat în care autoritatea administrației publice municipale participă în calitate de partener public.

Astfel, Primarul General al mun. Chișinău, Dorin Chirtoacă, acționând în scopul realizării intenției sale infracționale și a obligațiilor asumate, exprimate în promisiunea de susținere și implimentare a proiectului de parteneriat public-privat dintre Primăria mun. Chișinău și nerezidenta EME Parkleitsystem GmbH din 03.12.2015, privind amenajarea, organizarea și gestionarea parcarilor și parcajelor controlate cu plată în municipiul Chișinău, dispunând nemijlocit de împuternicirea avizării certificatelor de urbanism pentru proiectare conform Dispoziției sale nr.633-din 24.07.2015, care prevede că *"Se interzice înregistrarea și eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare, certificatelor de urbanism informative, autorizațiilor de construire, certificatelor de desființare, autorizațiilor de schimbare a destinației, fără avizul Primarului general al municipiului Chișinău"*, în perioada lunilor iulie - decembrie 2016 și februarie 2017, se învinuiește că a avizat pozitiv șase certificate de urbanism pentru proiectare a parcarilor conform contractului de parteneriat public-privat menționat *supra*, și anume: certificatele de urbanism pentru proiectare nr.452/16 din 14.07.2016; nr.742/16 din 20.12.2016; nr.743/16 din 20.12.2016; nr.744/16 din 20.12.2016; nr.745/16 din 20.12.2016 și nr.55/17 din 08.02.2017.

2. La 02 mai 2018, acuzatorul de stat, a înaintat judecătorului din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani un demers, prin care s-a solicitat prelungirea măsurii preventive – liberarea provizorie sub control judiciar, în privința inculpatului Chirtoacă Dorin, pe un termen de 60 zile.

3. Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 07 mai 2018 a fost admis demersul formulat de acuzatorul de stat. Măsura preventivă alternativă arestului - liberarea provizorie sub control judiciar aplicată în privința inculpatului Chirtoacă Dorin Ion a.n. 09.08.1978 domiciliat în mun. Chișinău, sat. Colonița str. Ciocana Veche 23, a fost extinsă cu 60 de zile, cu începere de la 09 mai 2018 ora 13 00 până la 08 iulie 2018 ora 13 00 cu menținerea în privința inculpatului a obligațiilor stabilite anterior. Cererile formulate de apărare la faza examinării demersului acuzatorului de stat privind: respingerea demersului de prelungire a măsurii preventive în privința inculpatului, ca fiind inadmisibil, ilegal, formal și neîntemeiat, și de revocare a măsurii preventive aplicate în privința inculpatului au fost respinse ca nefondate.

4. Nefiind de acord cu încheierea adoptată, la 10 mai 2018 apărătorul Malic Gheorghe a înaintat cererere de recurs, prin care solicită admiterea recursului, casarea încheierii de „extindere” a măsurii preventive alternative arestului -

liberarea provizorie sub controlul judiciar, pe un termen de 60 de zile și de respingere a cererii apărării emisă de către judecătoria Chișinău, sediul Buiucani la data de 07 mai 2018; Rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să se dispună respingerea demersului procurorului ”de prelungire a măsurii preventive” ca fiind inadmisibil vădit ilegal, formal și neintemeiat, și admiterea cererii apărării cu revocarea măsurii preventive.

5. În ședința instanței de recurs, inculpatul Chirtoacă Dorin și apărătorul acestuia Malic Gheorghe au înaintat cerere privind sesizarea Curții Constituționale cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate: a) a sintagmei „liberarea provizorie sub” din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699); b) a prevederilor punctelor 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 (publicată la 27-07-2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159 art. 510); c) a prevederilor Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 în Monitorul Oficial Nr. 133-141, art. 269); d) a prevederilor art. 191, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedură clară, de liberare a persoanei - ca soluție sau acțiune judiciară, sub control judiciar - ca măsură procesuală separată sau complementară de constrângere, e) prevederilor art. 88 din Codul penal al Republicii Moldova, în vederea corespunderii prevederilor articolelor 4, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

6. În motivarea cererii se invocă că, după intrarea în vigoare a Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, prin încheierea judecătoriei Chisinau, sediul Buiucani din 07 mai 2018, măsura preventivă precum că alternative arestului - liberarea provizorie sub controlul judiciar, a fost „extinsă” pe un termen de 60 de zile, deși procurorul a solicitat prelungirea acesteia, aceasta în condițiile în care, după noi, nu avem un cadru legal, și deoarece la examinarea demersului procurorului, cit instanța de fond, atît și cea de recurs, din nou, se confruntă cu lipsa cadrului legal coerent, previzibil și pertinent, în consecința apare necesitatea controlului constituționalității normelor legale vizate ce urmează a fi aplicate la examinarea recursului asupra încheierii de admitere a demersului procurorului, și a cererii apărării în cadrul procesului judiciar.

În viziunea autorului sesizării, datorită faptului că pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală, conține sintagma ”*liberarea provizorie sub*”, totodată alin. (5) art. 175 din același cod, prevede condițiile exhaustive, că *liberarea provizorie sub control judiciar și liberarea provizorie pe cauțiune sînt măsuri preventive de alternativă arestării și pot fi aplicate numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau față de învinuitul, inculpatul care sînt deja arestați*, în acesta concept și chiar teht nu se încadrează modificările operate prin pct. 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 și a Legea nr. 58 din 29.03.2018, pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova, în articolele 190 și 191 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, or astfel s-a creat un non sens lingvistic, firesc și juridic, care contravine naturii firii umane, precum și unor principii fundamentale de drept, inclusiv normelor constituționale.

Astfel, trece in evidentă, că institutul *eliberării* (DOAR-n.m.) a persoanei arestate preventiv a fost introdus in legislația naționala prin Legea nr. 1090/23.06.2000, MO 16-18/15.02.2001. prin modificarea alin. (6) art. 6 si introducerea art.79³ în Codul de procedură penală, redacția din 24.03.1961, ca fiind o acțiune dintr-un singur act, de trecere a persoanei din arest, in stare de libertate provizorie condiționată *sub control judiciar* -ca si stare. Altfel spus, *liberarea provizorie sub control judiciar*, nu era o stare indelungată, sau o măsură preventiva sinestatoare, ci o acțiune de punere in libertate condiționată *sub control judiciar* a persoanei arestate preventiv, pe perioada arestului preventiv, ulterior fiind pasibil de metinut ca măsură preventiva doar *controlul judiciar*.

Ulterior, pretinsa măsură preventivă, numita liberarea provizorie sub control judiciar, conceptual a fost inclusă in legislația procesuala, ca măsură complementară, de liberare provizorie a persoanei arestate preventiv (măsură de baza sau principală-n.m.), pe o anumita perioada de timp, însă doar in limitele măsurii preventive de baza sau principale, pentru care aceasta a fost prelungita. Prin urmare, constata ca institutul eliberării provizorii sub control judiciar a persoanei arestate preventiv, in sens direct, nu era o măsură preventivă separată, ci o forma complementara de executare a arestului preventiv/la domiciliu, sau de aminare condiționată a executării acestuia, atunci cind arestul preventiv/la domiciliu, nu era atit de strict necesar. Cu alte cuvinte era o sansă a persoanei arestate, o alternativă si o acțiune de punere porvizorie a acesteia in libertate, insotită de un *control judiciar*, cu instituirea anumitor restricții. De altfel, conform art. 193 Cod procedură penală, ramas in vigoare fără nici o modificare si adoptare la noul concept, persoana putea si poate fi intoarsa in arest preventiv sau la domiciliu oricind, prin revocarea liberării, doar daca inclaca aceste restricții.

Acest concept a fost preluat si in proiectul Codului de procedură penală al Republicii Moldova, redacția anului 2002, unde inițial erau două masuri preventive distincte, relativ identice, adică propriu *controlul judiciar*, si aparte, *liberarea provizorie sub control judiciar*. Ulterior din gresala a fost exclusă măsură preventivă *controlul judiciar*, fiind menținută doar asa zisa *liberare provizorie sub control judiciar*, deși logic, trebuia sa fie invers, pentru că doar asa este pasibil conceptul sau condiția de bază si obligatorie, stabilită si menținută in alin. (5) art. 175 si alin. (2) art. 177 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, că *liberarea provizorie sub control judiciar*, fiind *de alternativă arestării poate fi aplicate numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau față de învinuitul, inculpatul care sînt deja arestați*.

Respectiv, după autori, la adoptarea noului Cod de procedură penală s-a făcut o invenție juridică, in art. 175, ca si măsură preventivă separată, a fost definită - liberarea provizorie sub control judiciar, si aceasta putea fi inteleasa atita timp cit prin pct. 71 si 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012, apoi si Legea nr. 58 din 29.03.2018, nu au fost operate modificări in articolele 190 si 191 din Codul de procedură penală, fiind excluse sintagme, ce se refera la *persoana arestată preventiv* ''persoana deținută'', ''persoana reținută sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare''', cit nu au fost introduce noi alneate, care nu se incadreaza in conceptul intial si in semnativca noțiunilor, astfel a apărut un non sens juridic, or rezulta, că ''măsură preventivă'' inventata, ar putea fi NU DOAR aplicata, ci si EXTINSA (de drept, sau prin soluția insntatei-n.m.?), nu doar comlementar ''persoanei arestate

preventiv”, ”*persoanei deținute*”, ”*persoanei reținute sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare*”, ci oricărei persoane libere ca atare, ca și măsură primară, însemnând alogic ca persoanei libere de la naștere, în legătură cu o pretinsă faptă, i se poate institui o liberare provizorie sub control judiciar, adică o liberare temporară, din libertatea absolută de la naștere. Deși, dacă am ține cont de starea firească, pentru a dispune liberarea provizorie, inclusiv sub control judiciar, invers ar fi necesar ca persoana, nu să fie în libertatea sa firească de la naștere, ci să se afle în arest sau în arest la domiciliu, și doar pentru perioada în care a fost prelungit acest termen de detenție.

Altfel spus, pentru a dispune liberarea provizorie sub control judiciar, este indispensabil ca la momentul în care, se dispune liberarea provizorie, inclusiv sub control judiciar, este important ca anterior și la moment, libertatea firească obținută odată cu nașterea a persoanei, deja să fie limitată. Doar în așa caz, ar fi posibil ca alternativă, instanța să dispună ca persoana deja limitată în libertatea firească, să fie liberată provizoriu sub control judiciar, pe o anumită perioadă de arest preventiv/la domiciliu, însă aceasta nu mai mult decât este prelungit termenul arestului, și odată cu expirarea termenului de arest preventiv/la domiciliu, logic și legal, de drept expira și pretinsa măsură preventivă complementară și de alternativă arestului preventiv/la domiciliu. Or, în acea situație, de drept, persoana fiind în arest preventiv/la domiciliu, de fapt, ca alternativă este liberată provizoriu sub control judiciar, liberată de sub arest, nu liberată din libertate.

Cit privește Legea nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 în Monitorul Oficial Nr. 133-141, art Nr : 269), prin care au fost operate modificări în articolele 190 și 191 Cod procedură penală, acestea și mai mult au deviat de la conceptul instituitului liberarea provizorie a persoanei deținute, crează o neclaritate și o imposibilitate de aplicare corectă, logică și previzibilă în practică, pornește de la o prezumție ce încalca libertatea firească a persoanei de la naștere, or, din textul articolului 190, a fost exclusă sintagma: ”, pe tot parcursul procesului penal”, astfel în logica cui s-a corectat pretinsa eroare anterioară, care ar fi permis a extinde măsură preventivă, ”pe tot parcursul procesului penal”, deși aceasta sintagma avea cu totul alt sens, ca Liberarea provizorie sub control judiciar (ca și act de punere în libertate-n.m.) poate fi dispusă pe tot parcursul procesului penal, adică la orice etapă a procesului și nu pentru întreaga perioadă a procesului penal.

Prin Legea nr. 58 din 29.03.2018 articolul 191 a Codului de procedură penală al Republicii Moldova a fost modificat și completat prin dispoziții contradictorii, care la fel nu se încadrează în conceptul lingvistic și, cu atât mai mult firesc și juridic, or în alineatul (1) se menționează, că liberarea provizorie sub control judiciar se poate aplica de către judecătorul de instrucție sau de către instanță pe un termen de cel mult 60 de zile, totodată în contradicție cu acest concept, în alineatul (32), deja se menționează în antagonism, că, măsura liberării provizorii sub control judiciar poate fi dispusă pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani. ”

Deci nu este clar, cum totuși, liberarea provizorie sub control judiciar se poate aplica ... pe un termen de cel mult 60 de zile, totodată în alineatul (32), în contradicție, deja măsura liberării provizorii sub control judiciar poate fi dispusă pe un termen de cel mult 12/24 de luni cumulative..., de altfel expresiile a aplica și a dispune, sunt sinonime, ce semnifică actul de aplicare, de stabilire a unei consecințe juridice, respectiv dacă am admite ipotetic, că alineatul (32), se referă la institutul prelungirii sau extinderii măsurii preventive-iberarea provizorie sub control judiciar-atunci această normă așa și trebuie să conțină, ca măsura preventivă liberării provizorii sub control judiciar poate fi prelungită sau extinsă pe un termen de cel mult 12/24 de luni cumulative..., fie ca prelungirea sau extinderea măsurii preventive liberării provizorii sub control judiciar poate fi dispusă pe un termen de cel mult 12/24 de luni cumulative..., în lipsa acestor clarități, legea care stabilește unele interdicții în libertatea firească a persoanei, sau legea restrictivă, ce instituie obligații, este inaplicabilă.

De asemenea este imprevizibil, alogic și neclar și conținutul alineatului (31) articolul 191 a Codului de procedură penală, or acesta conține tautologii abuzive, că controlul judiciar privind necesitatea de menținere a măsurii liberării provizorii sub control judiciar... de altfel, însăși institutul controlului judiciar presupune controlul judiciar permanent și nu mai rar decât o dată la 60 de zile, or, odată ce judecătorul care a dispus măsura și-a asumat controlul judiciar, înseamnă că el într-un fel, și-l exercită permanent, altfel, acesta nu mai este control judiciar.

Conținutul alineatului (31) articolul 191 a Codului de procedură penală este imprevizibil, alogic și neclar și deoarece controlul judiciar ...se realizează periodic, ...de către judecătorul care a dispus măsura sau, în lipsa acestuia, de către judecătorul desemnat în modul stabilit de lege, or nu este clar, ce înseamnă judecătorul care a dispus măsura sau, în lipsa acestuia, de către judecătorul desemnat în modul stabilit de lege? Or dacă modelăm ipotetic, că pretinsa măsură a fost aplicată de către judecătorul de instrucție, iar între timp, cauza a fost deja trimisă în judecată, spre examinare în fond, aceasta ar însemna că controlul se va realiza în continuare de către judecătorul de instrucție și nu de către instanța de fond, și doar în lipsa acestuia ar putea fi desemnat un alt judecător, și nu neapărat cel ce examinează fondul cauzei, respectiv legea ar trebui să clarifice totuși, care judecător sau instanța va exercita controlul judiciar, cea ce examinează fondul cauzei, sau instanța care a dispus măsură? Dar dacă măsură a fost dispusă de instanța de recurs, cine va exercita controlul judiciar ... periodic, direct instanța recurs???. Astfel de modelări ipotetice pot fi un sir, la care nu avem un răspuns nici relativ, ceea ce demonstrează imprevizibilitatea și neclaritatea legii contestate.

La fel nu este clară nici propoziția, dacă temeiurile care au determinat luarea măsurii se mențin sau au apărut temeiuri noi care să justifice menținerea acesteia, liberarea provizorie sub control judiciar se extinde, de fiecare dată, pentru un termen prevăzut la alin. (1). Nu este clar, ce înseamnă se extinde, logic rezultă că de drept, adică ca măsură se extinde însăși sau de la sine, fără ca cineva să dispună extinderea, și pentru aceasta nu ar trebui ca instanța să dispună să extindă, or misiunea instanței ar fi doar de a constata faptul, că temeiurile care au determinat luarea măsurii se mențin sau au apărut temeiuri noi care să justifice menținerea acesteia, constatând astfel că liberarea provizorie sub control judiciar se extinde, de drept, or judecătorul doar ar urma să dispună menținerea de drept a acesteia fără a

dispune prelungirea sau menținerea, deoarece acestea sunt de drept, pe un termen de cel mult 12/24 de luni, în funcție de gravitatea infracțiunii imputate?

În aceasta ordine de idei se impune a aminti că conceptul actualului Cod de procedura penală, pînă la redacția Legilor nr 66 din 05.04.12 și nr. 58 din 29.03.2018, a pornit anume de la ipoteza firească, că omul este liber de la naștere, fiind o continuitate a rațiunii concepute prin Legea nr 1090/23.06.2000, M016-18/15.02.2001, prin modificarea alin. (6) art. 6 și introducerea art.79³ în Codul de procedură penală, redacția din 24.03.1961.

Ulterior, de la acest concept inițial, alogic s-a deviat însă fără sens și fără o implementare sistemică a unui nou concept, or, prin Legile nr 66 din 05.04.12 și nr. 58 din 29.03.2018, cînd din articolele 190 și 191, care prevedeau firesc și logic doar posibilitatea liberării provizorie a persoanei arestate, sau liberarea provizorie sub control judiciar a persoanei deținute, nu liberarea provizorie a persoanei libere de la naștere, au fost excluse sintagme, ce se refera la "persoana arestată preventiv", "persoana deținută", "persoana reținută sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare", acestea fiind completate sau exuse în noi redacții.

Aceste modificări însă nu au fost operate sistemic, prin dezvoltarea noului concept și prin modificarea concomitentă, în particular alin. (5) art. 175, a alin. (2) art. 177 și art. 193 din Codul de procedură penală, care prevăd și în continuare, ca liberarea provizorie sub control judiciar și liberarea provizorie pe cauțiune sînt măsuri preventive de alternativă arestării și pot fi aplicate numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau față de învinuitul, inculpatul care sînt deja arestați. În privința căreia s-a înaintat (doar o singură dată la momentul înaintării demersului de arest-n.m.) demers pentru arestare sau ... care sînt deja arestați!!! Nu și ulterior, cînd persoana deja este într-un fel de control judiciar cînd, invers, deja nu mai este arestată, și nu mai este nici înaintat un demers pentru arestare.

Tot așa, în conceptul inițial, a rămas și institutul revocării liberării provizorii, instituit în art. 93 din Codul de procedură penală, or după noi, modificările operate și contestate, au provocat absurd și alte nonsensuri, deoarece logic și conceptual inițial a fost ca liberarea provizorie sub control judiciar, ca și măsură preventivă, ar fi putut fi extinsă doar pentru perioada, în care persoana era în detenție, fie arestată la domiciliu, fiind expirată de drept în momentul în care a expirat termenul de arest, fie arest la domiciliu, dacă acestea nu au fost prelungite în ordinea stabilită de lege. Or, nu este logic și firesc, să prelungești liberarea provizorie sub control judiciar, în condițiile în care persoana este liberă de la naștere și nu a fost sau la moment, nu mai este privată de libertate, normal fiind, doar dacă în condițiile legii, se prelungește termenul de arest, fie arest la domiciliu, și ca alternativă sau complementar acestei măsuri, aceasta nu se pune în executare reală, atîta timp cît persoana fiind sub un control judiciar nu încalca restricțiile impuse de instanța. Cu alte cuvinte, esența conceptuală a măsurii constă în aceea, că persoana condiționat este în arest, fie arest la domiciliu, însă fiind pusă în libertate, nu execută acest arest, iată de ce în conceptul inițial al Codului de procedură penală este articolul 193, care prescrie, ca *liberarea provizorie poate fi revocată... (2) în cazul revocării liberării provizorii, persoana este supusă arestării preventive sau arestării la domiciliu.*

La moment, după modificările contestate, acest institut pare a fi un nonsens,

deoarece potrivit art. 193 Cod procedură penală, ramas in vigoare, *în cazul revocării liberării provizorii*, se anuleaza doar dispoziția de liberare provizorie sub control judiciar, si astfel persoana automat revine sau intra in executarea măsurii reale, adica arestul, fie arestul la domiciliu, ne mai fiind necesar a adopta o oarecare decizie a instanței privind măsură preventivă, deoarece arestul, fie arestul la domiciliu, deja a fost dispus, după caz, fiind prelungit, insa nu a fost pus in aplicare condiționat. In acest concept legal ramas in vigoare, care nu coraboreaza cu modificările operate, instanța dispune doar *revocarea liberării provizorii*, iar punerea in exectuare a arestului real sau a arestului la domiciliu, deja dispus, este doar o condiție de exectuare tehnică si nu de dispoziție.

Prin urmare invocă, că prin legile contestate a fost introdus un absurd legislativ, care datorită imprevizibilității sale, in continuare, oricum nu poate fi aplicat decit ca acțiune cosumată printr-un act, de liberare a persoanei din arest si nu stare ulterioara eliberării. Paradoxal este ca in lipsa cadrului legal, cit material, atit si procesual, si cu atit mai mult in prezenta Hotaririi Curții Constituționale nr. 17 din 19.05.16, MO232-244/29.07.16 art.62, prin care *s-a declarat neconstituionalitatea art. 191 în partea ce ține de omisiunea de a reglementa termenul pentru care poate fi dispus controlul judiciar și durata maximă a acestei măsuri*, totuși instanțele naționale, cu referire anume la aceasta soluție a Curții Constituționale, printr-un fel de analogie, totuși prelungesc termenul liberării provizorii sub control judiciar, indiferent de faptul, că nu este prelungit termenul de arest/arest la domiciliu, deși conceptual, această pretinsă măsură poate fi aplicată, nu si prelungită numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau ... care este deja arestată.

Deci, susține a fi absurd si modalitatea instituită in practica, de PRELUNGIRE sau EXTINDERE a pretinsei măsuri preventive de alternativă arestării asa cum liberarea provizorie sub control judiciar, deși Legislatorul nu a reglementat o procedura si posibilitatea de a PRELUNGI sau EXTINDE, ca atare pretinsa măsură preventivă, ceea ce denota o incertitudine absolută, or daca datorită neclarității legilor contestate, nici instanțele de judecata nu se pot clarifica, atunci ce-i revine justitiabilului.

La fel, menționează ca aceasta incertitudine juridică, mai cu seamă sa agravat in practica după ce prin Hotarirea Curții Constituționale nr. 17 din 19.05.16, MO232-244/29.07.16 art.62, *s-a declarat neconstituionalitatea art. 191 în partea ce ține de omisiunea de a reglementa termenul pentru care poate fi dispus controlul judiciar și durata maximă a acestei măsuri*. Or, reiteram ca legislația actuala nu are reglementări de procedura si posibilitatea de a înainta un demers, precum nici posibilitatea de PRELUNGIRE sau de EXTINDERE a pretinsei măsuri preventive asa cum liberarea provizorie sub control judiciar, totodată nici Curtea Constituțională, nu a instituit procedura prelungirii acestei masuri, cu atit mai mult, fara a prelungi termenul de detenție, de arest sau de arest la domiciliu, care ar trebui sa fie de baza, iar liberarea fiind o măsură complementara. Or, Curtea Constituțională a stabilit că, *dispozițiile articolului 191 din Codul de procedură penală se mențin în fondul activ al legislației, liberarea provizorie sub control judiciar, similar altor măsuri preventive neprivative de liberate, urmând a fi dispusă (dispusa, nu prelungită-n.m.) de judecător pentru perioade determinate*.

Dispusă înseamnă doar intr-un singur act de dispoziție, in concordanta cu

prevederile alin. (5) art. 75 din Codul de procedură penală, cind s-a înaintat demers pentru arestare sau ... cind persoana deja este arestată, o singura data, *in momentul in care persoana se eliberează de sub arest, provizoriu, fiindu-i dispus controlul judiciar, firesc, că pentru perioade determinate*, conceptual sigur că, doar in limitele in care in privința persoanei este in termen un mandat de arest sau arest la domiciliu si in limitele acestui mandat, nu extra sau inafara lui si nu la general, pina la nu se știe cind, ci concret in limitele termenului mandatului de arest. In același timp, Curtea Constituțională nu a instituit, ca se poate *dispune* EXTINDEREA si PRELUNGIREA ulterioara a măsurii liberarea provizorie sub control judiciar, ulterior, cind persoana deja este intr-un fel de control judiciar, si invers, cind deja nu mai este arestată, si nu mai este nici înaintat un demers pentru arestare.

Altfel spus, Curtea Constituțională nu a instituit posibilitatea EXTINDERII sau PRELUNGIRII ulterioare a măsurii complementare, liberarea provizorie sub control judiciar, fără a prelungi măsură primara, sau de baza, adica arestul in locurile de detenție sau arestul la domiciliu, carora aceasta măsură complementară, este de alternativă.

Este evident că Curtea asa cum rezulta si din lege, s-a referit doar la posibilitatea aplicării, dispunerii inițiale, NU SI POSIBILITATEA extinderii/prelungirii liberării provizorii sub control judiciar, or, legislatorul nu a reglementat nici dreptul procurorului de a cere extinderea/prelungirea acesteia si nici condițiile in care instanțele judiciare ar putea dispune extinderea/prelungirea, pentru a atinge *durata maximă a acestei măsurii*, înseamna ca acest gol nu poate fi completat la cererea procurorului de către instanțele judiciare, or este arhicunoscut principiul latin: "Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus", ceea ce înseamna ca: "unde legea nu distinge, nici noi nu trebuie să distingem".

De altfel, în lipsa legii, nici procurorul nu trebuie sa-si "dispună", sau sa insuseasca un drept EXTENSIV DEFAVORABIL de a solicita prelungirea liberării provizorii sub control judiciar, la fel cum nici instanța nu poate prelungi o măsură fără o procedura si temei, prevăzute de lege, rezultind ca normele contestate suferă de calitate, imprevizibilitate si neclaritate, deoarece la construcția lor au fost ignorate cu desavirsitate tot ce se refera la tehnica legislativă, la regulile lingvistice si alte imperative, stipulate în Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative. Aceste norme nu respectă condițiile legalității, accesibilității și preciziei, ne fiind pasibil a fi opozabile tuturor subiectelor de drept, nu sunt nici corespunzatoare tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, implicit nu corespund dispozițiilor constituționale și nu sunt în concordanță cu cadrul juridic existent. De altfel, in viziunea noastră, la elaborarea și adoptarea normelor legale nu s-au respectat mai multe principii din cele ce urmeaza, fiind imposibil a le respecta si la aplicarea acestora, or normele vizate nu se subordonează coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente, consecutivității, stabilității și predictabilității, in consecință nu sunt nici accesibilă.

După autori, aceste neclarități si aplicări eronate au fost provocate anume de modificările legale contestate, care nu au tinut cont de conceptul vechi, prvocind contradicție si incertitudine intre sintagma "liberarea provizorie sub" din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală, in raport cu prevederile alin. (5) art. 175, alin. (3) art. 177 si art. 193 din Codul de procedură penală.

Pe de alta parte, modificările legale contestate, operate prin punctele 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 și Legea nr. 58 din 29.03.2018, completarea și excluderea din conținutul articolelor 190 și 191 din Codul de procedură penală a sintagmelor, ce se refera la *"persoana arestată preventiv"*, *"persoana deținută"*, *"persoana reținută sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare"*, contravin naturii umane, unanim recunoscute prin art. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, în ceea ce privește că toate ființele umane se nasc libere, astfel încât se prezuma ca omul fiind liber, de la naștere, nu mai poate liberat provizoriu, atunci când anterior, nu are o anumită restricție, decît dacă în privința sa primar, nu este adoptată o detenție. Liberarea provizorie fiind pasibilă doar ca măsură complementară, sau condiționată, și doar în limitele perioadei de detenție nu și extra acesteia, fie și sub control judiciar, pentru ca omul este liber de la naștere și libertatea nu i se poate da pe un anumit termen (pe portii-n.m.) fie și 30 sau, cea mai mult, 60 zile, or, invers, el poate fi privat de anumite libertăți într-o anumită perioadă de timp și doar în condițiile legii, însă nu poate fi liberat provizoriu, fără o detenție primară sau inițială.

În aceeași ordine de idei menționează că ne avînd calitatea corespunzătoare, normele vizate, vin în contradicție și cu prevederile art. 4 din Constituție, fiind afectat și dreptul consacrat de art. 23 din Constituție, conform căruia, Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

În susținerea tezelor invocate susține că statul de drept, trebuie să se fundamenteze pe principiul legalității, care stă la baza principiului preeminenței dreptului, prevăzut la art. 1 Convenție în coroborare cu Preambulul Convenției. Problema legalității procesului, inclusiv penal, a fost expusă în articolele 11, 12 și 24 a Avizului nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), conform căruia, hotărârile judecătorești se bazează pe legile adoptate de Parlament, care ca surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc de asemenea cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești și ... felul cum vor fi soluționate cauzele care vor fi promovate în fața instanțelor, iar pentru a ajunge la o hotărâre de calitate, acceptată atât de justițiabil cât și de societate, este nevoie de o procedură clară, transparentă și conformă cu cerințele CEDO, pentru a se asigura că judecătorii sunt în măsură să le aplice prin hotărâri judecătorești de calitate.

Din contra, lipsa unei proceduri clare și distincte, poate genera și chiar generează abuzuri, ne existînd careva garanții în această privință, ceea ce privează partea apărării de elementarele drepturi și garanții, cu care ar trebui să fie abilitați justițiabilii, astfel fiind îngredite grav accesul la justiție, la un proces echitabil, și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, garantate de art. 20 și respectiv art. 53 din Constituție.

Este de menționat că în Hotărârile sale, Curtea Constituțională a reținut că în virtutea garanțiilor constituționale, cadrul legal național trebuie să fie compatibil cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene. Or, prin *Hotărârea nr. 55 din 14 octombrie 1999 privind interpretarea unor prevederi ale articolului 4 din Constituția Republicii Moldova*, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat, cu valoare de principiu, că „ această prevedere comportă consecințe

juridice, presupunând, mai întâi, că organele de drept, inclusiv Curtea Constituțională [...], sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional [...], acordând, în caz de neconcordanță, prioritate prevederilor internaționale”.

În motivarea cererii se invocă că, după intrarea în vigoare a Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, prin încheierea judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 07 mai 2018, măsura preventivă precum că alternativă arestului - liberarea provizorie sub controlul judiciar, a fost „extinsă” pe un termen de 60 de zile, deși procurorul a solicitat prelungirea acesteia, aceasta în condițiile în care, după noi, nu avem un cadru legal, și deoarece la examinarea demersului procurorului, cit instanța de fond, atât și cea de recurs, din nou, se confruntă cu lipsa cadrului legal coerent, previzibil și pertinent, în consecința apare necesitatea controlului constituționalității normelor legale vizate ce urmează a fi aplicate la examinarea recursului asupra încheierii de admitere a demersului procurorului, și a cererii apărării în cadrul procesului judiciar.

7. Procurorul Robu Dumitru a pledat pentru respingerea cererii înaintate, motivând prin faptul că există deja o hotărâre a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

8. Examinând materialele cauzei, în special a demersului în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul Penal consideră necesar de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate: a) a sintagmei „liberarea provizorie sub” din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699); b) a prevederilor punctelor 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 (publicată la 27-07-2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159 art. 510); c) a prevederilor Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 în Monitorul Oficial Nr. 133-141, art. 269); d) a prevederilor art. 191, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedură clară, de liberare a persoanei - ca soluție sau acțiune judiciară, sub control judiciar - ca măsură procesuală separată sau complementară de constrângere, e) a prevederilor art. 88 din Codul penal al Republicii Moldova, în vederea corespunderii prevederilor articolelor 4, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, din următoarele considerente.

9. Potrivit art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

10. Pct. 83 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016 prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

11. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în

categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

12. Pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, prevede că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

13. Așadar, Colegiul reține că cererea privind sesizarea Curții Constituționale a RM întrunește condițiile pct. 82 din Hotărârea C.C nr. 2 pentru interpretarea art. 135 al. (1) lit. a) și g) din Constituția RM și anume *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către părți , prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea recursului împotriva încheierii de prelungire a măsurii preventive și nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.*

14. În acest context, Colegiul penal reiterează că, solicitările părții apărării, înaintate în cadrul ședinței instanței de recurs, care a avut obiect de studiu recursul înaintat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău , sediul Buiucani din 07 mai 2018 privind admiterea demersului procurorului și prelungirea măsurii de preventive – liberarea provizorie sub control judiciar, țin de examinarea constituționalității în sensul corecponderii normelor Procedurii penale și Codului penale ce țin de prelungirea măsurii preventive-liberarea provizorie sub control judiciar cu art.art. 4, 23, 53 și 54 din Constituția RM, iar obiectul excepției este cuprins de categoriile indicate la art. 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerințelor paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, prin urmare demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a) a sintagmei „liberarea provizorie sub” din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699); b) a prevederilor punctelor 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 (publicată la 27-07-2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159 art. 510); c) a prevederilor Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 în Monitorul Oficial Nr. 133-141, art. 269); d) a prevederilor art. 191, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedură clara, de liberare a persoanei - ca soluție sau acțiune judiciară, sub control judiciar - ca măsură procesuală separată sau complementară de constrângere, e) a prevederilor art. 88 din Codul penal al Republicii Moldova, în vederea corespunderii prevederilor articolelor 4, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, urmează a fi admisă.

15. Nu pot fi reținute argumentele procurorului prin care se susține că există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate și anume

Hotărîrea Curții Constituționale nr. 17 din 19.05.2017, or după pronunțarea hotărîrii menționate art. 191 CPP a fost completat prin Legea nr. 58 din 29.03.2018, în vigoare 27.04.2018 , mai mult partea apărării a solicitat suplimentar verificarea constituționalității prevederilor art. 88 din Codul penal al Republicii Moldova în coroborare cu art. 191 CPP.

16. Paragraful 81 din aceeași hotărîre a CC prevede că *în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea a reținut că suspendarea procesului pînă la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.*

17. Așadar, interpretînd norma precitată în sensul aplicabilității condiției de suspendare a procesului penal Colegiul reține, că în cazul din speță procesul penal s-a intentat de organul de urmărire penală în legătură cu constatarea săvîrșirii mai multor infracțiuni, fiind Chirtoacă Dorin pus sub învinuire în baza art. 42 alin.(2), 326 alin.(3) lit. a) și art. 324 alin.(3) lit. a), b) CP. De menționat că, normele penale care au stat la baza învinuirii inculpatului nu fac obiect de studiu al excepției de neconstituționalitate prin urmare derularea în continuare a procesului penal nu pune sub nici o formă în pericol aplicabilitatea unor norme contrare Constituției. Colegiul penal reiterează că, măsura preventivă aplicată față de inculpat prin încheierea Judecătorei Chișinău din 07.05.2018 a fost deja prelungită. La momentul examinării demersului procurorului din 02.05.2018 privind prelungirea măsurii preventive, partea apărării nu a înaintat cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, iar legiuitorul nu a prevăzut posibilitatea suspendării executării măsurii preventive aplicată de instanța de fond, prin urmare, în speță, este evidentă inaplicabilitatea paragrafului 81 din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, și anume suspendarea examinării recursului declarat împotriva încheierii privind prelungirea măsurii preventive pînă la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate.

11. În conformitate cu art. 7 alin.(3) și 342 Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

Admite cererea comună a inculpatului Chirtoacă Dorin și a avocatului acestuia Malic Gheorghe din 23 mai 2018 privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu expedierea sesizării în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova, pentru examinarea conform competenței fără suspendarea judecării cauzei.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței

Iovu Gheorghe

Judecătorii

Alexandru Gafton

Ghenadie Moroza

UNIUNEA AVOCAȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Biroul asociat de avocați "Pro Dreptate"

Chișinău, str. Șciusev, 41 „B”, ☎ 0-22-28-23-76, 📠 GSM 0-691-83-702

23 mai 2018

Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău

Curtea Constituțională
a Republicii Moldova

C E R E R E

Subsemnatul, avocatul Gheorghe Malic, in interesele dlui Dorin Chirtoaca, **S O L I C I T**:

- examinarea si admiterea prezentei cereri, care in virtutea alin. (1) art. 247 Cod procedură penală contribuie la respectarea drepturilor și intereselor legitime ale părții apărării, de altfel potrivit alineatelor (2) și (3) art. 17, alin. (2) art. 314 Cod procedură penală, instanța de judecată are obligația să asigure inculpatului condiții indispensabile deplinei exercitări a drepturilor procesuale, care, în spete, deja sunt grav afectate, fapt ce va genera încetarea procesului și va influența negativ și asupra soluționării cauzei în termeni rezonabili;

- trimiterea in adresa Curtii Constituționale spre examinare a Sesizării referitoare la controlul constituționalității unor prevederi ale Codului de procedură penală, de altfel, se impune executarea prevederilor relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, deoarece este cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor..., **ce urmează** a fi aplicate la soluționarea cauzei – procedurii de recurs, aflate pe rolul sau, instanța de recurs, **fiind obligată să sesizeze în prealabil** Curtea Constituțională, **fără a se pronunța asupra temeiniciei sesizării sau conformității** cu Constituția a normelor contestate;

- **în final**, după ce se va pronunța Curtea Constituțională, se impune și se cere pronunțarea unei hotărâri, prin care să se dispună respingerea demersului procurorului ca fiind INADMISSIBIL, vadit ILEGAL, formal și neintemeiat, și revocarea oricărei măsuri preventive.

În fapt, trecem in evidenta ca conform alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală, *liberarea provizorie sub control judiciar și liberarea provizorie pe cauțiune sînt măsuri preventive de alternativă arestării și pot fi aplicate numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau față de învinutul, inculpatul care sînt deja arestați.*

Referitor la dl Chirtoaca Dorin **nu pot fi aplicate aceste imperative** legale, deoarece, așa zisa liberarea provizorie sub control judiciar nu mai este o **măsură preventivă de alternativă arestării** și **nu mai poate fi prelungită/aplicată/extinsă**, deoarece el **nu este** persoana în privința căreia **s-a înaintat demers pentru arestare**, la fel cum el, nu mai este inculpatul **deja arestat**.

Datorită caracterului alternativ, respectiva măsură preventivă poate și aplicată și menținută, **doar dacă sunt întrunite condițiile arestului**, ceea ce nu avem în spetă, or prin încheierea judecătorească din 10 noiembrie 2017, instanța de fond **a respins demersul acuzatorului de stat privind** prelungirea măsurii preventive, ca fiind disproporțional cu iminența riscurilor relevante. Ba mai mult, datorită faptului, că așa zisa măsura preventivă **de alternativă arestării nu a fost aplicată la demersul procurorului, ci la cererea apărării, logic ea nici nu poate fi prelungită/extinsă, la demersul procurorului.** De altfel, acuzatorul de stat **nu a contestat** această încheiere judecătorească, respectiv, revocând măsura preventivă arestul la domiciliu, instanța a constatat lipsa temeiurilor de arest și a apreciat ca suficient termenul de 30 zile pentru liberarea provizorie sub control judiciar. La expirarea acestui termen, în privința dlui Dorin Chirtoacă nu mai erau întrunite condițiile arestului, or, acestea au încetat de drept.

Totodată în condițiile în care liberarea provizorie sub control judiciar **constituie o măsură preventivă de alternativă** arestului, termenul maximum, pentru care poate fi stabilit **nu poate excede termenul** prevăzut pentru acesta, care este de 12 luni, conform art. 25 din Constituție.

În alta ordine de idei mentionam că legea, în particular articolele 175, 177, 190-193 Cod procedura penală, **nu prevad o procedura de a "extinde"** de către judecător a pretensei măsurii preventive de alternativă arestării, or legea procesuala este în atit de itortochiata și prevede noțiuni contradictorii, neclare și imprevizibile, reprezentând un non sens filosofic și juridic. De altfel, urmează a face o distincție între diferite soluții, așa cum **DISPUNEREA** sau **APLICAREA initiala** a unei măsuri preventive și **EXTINDEREA ulterioara a acesteia**.

Referitor la **DISPUNEREA și APLICAREA** initiala a măsuri preventive alternative arestului – **liberarea provizorie sub controlul judiciar**, avem o anumită procedură însă contradictorie, cit **priveste EXTINDEREA**, această soluție din lege ar rezulta ca este **una de drept și nu** mai poate fi dispusă de către judecător, deoarece ultimul, în virtutea prevederilor alin. „(3¹) art. 191 Cod procedura penală, ar exercita doar controlul judiciar privind necesitatea **de menținere a măsurii** liberării provizorii sub control judiciar, care se realizează periodic, dar nu mai rar decât o dată la 60 de zile. Or, din lege ar rezulta logic, ca măsura de dispune de judecător initial, și dacă temeiurile care au determinat **luarea măsurii se mențin** sau au apărut temeiuri noi care să justifice menținerea acesteia, liberarea provizorie sub control judiciar **se extinde (de drept-n.m.)**, de fiecare dată, pentru un termen prevăzut la alin. (1), judecătorului revenind doar controlul judiciar privind necesitatea **de menținere a măsurii** și constatarea faptului că temeiurile care au determinat **luarea măsurii se mențin** sau că au apărut temeiuri noi care să justifice menținerea de drept a acestei măsuri?

Deci, legea prevede o neclaritate absolută.

Legea prevede condiții contradictorii, pentru că pe de o parte, alin. (1) art. 191 Cod procedura penală, prevede ca **liberarea provizorie** sub control judiciar **se poate aplica de către judecătorul** de instrucție sau de către instanță **pe un termen de cel mult 60 de zile**.

Pe de altă parte, alin. (3²) art. 191 Cod procedura penală, măsura **liberării** provizorii sub control judiciar **poate fi dispusă** pe un termen de cel mult 12 luni... dacă legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pe un **termen de cel mult 24 de luni cumulative**, cind ...legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani, respectiv, nu este de înțeles, fie ca poate fi **aplicată/dispusă pe un termen de cel mult 60 de zile, fie poate fi dispusă/aplicată** pe un termen de cel mult 12/24 luni cumulative??? Nu este de înțeles, cum să **dispui cumulativ**, firesc se dispune odată, pe 60 zile, iar ulterior poate fi prelungit termenul măsurii, sau dacă a fost dispusă pentru 12/24 luni, apoi periodic are loc controlul judiciar, în cadrul caruia se verifică dacă există temei pentru **menținerea în** continuare a măsurii anterior dispuse, îndelungat, direct odată, pentru 12/24 luni.

În legătură cu aceasta, odată ce legislatorul **nu a reglementat o Procedura și condițiile, cind se poate și cind nu, inclusiv de proportionalitate**, de **PRELUNGIRE/EXTINDERE a termenului acestei măsuri**, odată ce aceasta a fost dispusă anterior pentru o perioadă doar de 30 zile, înseamnă ca acest gol nu poate fi completat la cererea procurorului de către instanțele judiciare, or este arhicunoscut principiul latin: "Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus", ceea ce înseamnă ca: "unde legea nu distinge, nici noi nu trebuie să distingem".

Ba mai mult, legea procesuala criticată, constituie o agravare a drepturilor inculpatului și **nu se poate extinde asupra situației lui**, care este deja în derulare.

În așa mod, norma procesual penală, în baza căreia instanța a extins măsura preventivă liberarea provizorie sub control judiciar **nu este suficient de clară și precisă**, fiind în contradicție cu prevederile constituționale deși recenta au fost operate modificările, or în cauza Sunday Times vs Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, 1979, Rekvényi vs Ungaria, 1999, Rotaru vs România, 2000, Damman vs Elveția, 2005, Curtea a subliniat că „nu poate fi considerată «lege» decât o normă enunțată **cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita**.

În această ordine de idei constatăm că **conform alin. (6) art. 7** Cod procedura penală, Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea

unor prevederi legale **sînt obligatorii pentru ..., instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal**. Respectiv, **trecem în evidenta și invocăm necesitatea trimiterii în adresa Curții Constituționale**, spre examinare, a Sesizării referitoare la controlul constituționalității acestor prevederi ale Codului penal, pentru că în astfel de situație, nu este o altă opțiune decît să se suspende procesul de judecare a cauzei, or, conform Hotărîrii Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau neconstituționalitatea unor prevederi legale **sînt obligatorii** pentru instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

Totodată, potrivit Hotărîrii nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Curtea Constituțională a dispus, că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărîrilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată **este obligată să sesizeze** Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar **nu se pronunță** asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin.1 lit.a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

Potrivit Hotaririi mentionate:

83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate **constituie competența exclusivă a Curții Constituționale**. Astfel, judecătorii ordinari **nu sunt în drept să refuze părților sesizarea** Curții Constituționale, decît doar în condițiile menționate la paragraful 82.

84. În cauza *Ivanciuc v. Romania* (decizia nr.18624/03) **fînd invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană a menționat:** „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurînduse că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special **atunci cînd un asemenea refuz este atins de arbitrar** (Coëme și alții v. Belgia, nr. 32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, CEDO 2000-VII și Wynen v. Belgia, nr. 32576/96, § 41, CEDO 2002-VIII)”.

85. Totodată, în cauza *Pronina v. Ucraina* (no. 63566/00) Curtea Europeană a statuat că dispozițiile Convenției Europene nu garantează dreptul de acces la o instanță cu competența de a invalida sau de a nesocoti o dispoziție legală, ori de a da o interpretare oficială acesteia. De asemenea, a reținut că prevederile art. 6 din Convenție nu garantează dreptul ca o instanță națională sau internațională să fie sesizată cu o chestiune prejudiciară. În același timp, față de sistemul de drept ucrainean, în care persoanele fizice nu pot sesiza direct instanța constituțională, ci numai prin intermediul instanțelor de fond, care au o marjă de apreciere în privința sesizării, Curtea Europeană a statuat că **instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale, și prin urmare, ignorînd acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art. 6 paragraful 1 din Convenție**.

86. Curtea reține că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar **ar dobîndi prerogative improprii instanței judecătorești**.

87. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

88. În același timp, Curtea observă că... deși excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată la orice etapă a procesului până la pronunțarea hotărârii și în cadrul oricărei instanțe în ordinea exercitării căilor de atac (judecătorii, Curți de Apel, Curtea Supremă de Justiție), Curtea reține că, în vederea asigurării celerității procesului, părțile trebuie să aibă posibilitatea procesuală de a contesta separat cu recurs încheierea judecătorului ordinar de respingere a cererii de excepție...

Cit priveste obiectul si temeinicia sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, trecem în evidența toate argumentele invocate, de altfel fiind obisnuiti ca în aceasta cauza penala cu desavirsire au fost respinse aproape toate cererile părții apărării, în orice ipoteza atenționăm instanța Curtea Europeană a Drepturilor Omului **obligă judecătorii să-și motiveze deciziile, fără argumente "stereotipe, abstracte, precum și contradictorii"!** Or, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), referindu-se la calitatea unei Hotarari judecatoresti stipulează imperativ, că Hotararea trebuie, în principiu, sa fie motivata. Calitatea hotararii depinde de calitatea motivarii.

O motivare buna este o **necesitate imperioasa si nu poate fi neglijata în favoarea celeritatii**, si cere ca judecatorul sa aiba timpul necesar pregătirii hotararii, or, pina în **prezent nu am abtinut o motivare**, care ar permite nu numai o *mai buna intelegere si acceptare a hotararii de catre justitiabil*, fiind *mai ales o garantie impotriva arbitrarului*, pentru că cerinta de motivare a hotaririi sale, obliga judecatorul sa distinga mijloacele de aparare ale partilor si sa precizeze elementele care ii justifica decizia si o fac sa fie conforma legii si, pe de alta parte, ea permite o intelegere a functionarii justitiei.

Conform standardelor enuntate, **motivarea trebuie sa fie coerenta**, clara si lipsita de ambiguitati si de contradictii, ea trebuie sa **permita urmarirea unui rationament care a condus judecatorul** la aceasta, trebuie sa exprime respectarea **de catre judecator a principiilor** enuntate de Curtea Europeana a (în special respectarea drepturilor la aparare si dreptul la un proces echitabil).

Motivarea trebuie sa raspunda pretentiilor partilor, adica diferitelor capete de acuzare si mijloacelor de aparare. Aceasta garantie este esentiala, deoarece permite justitiabilului **sa se asigure ca pretentiile sale au fost examinate si deci ca judecatorul a tinut cont de ele.**

În conformitate cu jurisprudenta Curtii Europene a Drepturilor Omului, pentru a raspunde cerintelor procesului echitabil, **motivarea ar trebui sa evidentieze ca judecatorul a examinat cu adevarat chestiunile esentiale ce i-au fost prezentate.** De altfel, deoarece **invocăm** încălcarea Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în virtutea prevederilor alin. (4) art. 29 Cod procedura penala, este necesar ca instanta **să-si onoreze obligația și să se pronunțe motivat**, în hotărârea emisă, **dacă a avut loc sau nu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale** ale omului prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Pe cale de consecință comunicăm ca viziunea precum că nu ar fi pasibil a suspenda procesul nu este relevanta, or în anexa este xerocopia primei file a Sesizării nr. 107g/2016 a subsemnatului din 15 septembrie 2016 si Decizia Curtii Constituționale din 19 septembrie 2016, în cauza penală a lui Veaceslav Platon, privind exceptia de neconstituționalitate a prevederilor alin. (3) art. 34 din Codul de procedură penală, care în aceiasi zi a fost înregistrată la Curtea Constituțională, fiind examinată în regim de urgenta în 4 zile, asa ca "cînd lucrurile sunt sub control sau dirijate", ca si în speta noastra, nu a fost necesitate de suspendare a procesului.

În drept, î-mi întemeiez cererea în baza dispozițiilor articolelor 8, 9, 17, al. (2) p. 6) art. 33, art. 54, art. 57¹, art. 67, 68, 69, art. 93-95, pct. 2) art. 97, articolele 244-247, art. 251, pct. 9) art. 275, art. 332, al. (4) pct. 1) art. 345, art. 350 din Codul de procedură penală.

Anexa: sesizarea Curtii Constituționale, xerocopia primei file a Sesizării nr. 107g/2016 si a Deciziei Curtii Constituționale din 19 septembrie 2016, adresarea anterioara si raspunsul Curtii Constituționale, în total, pe 13 file.

Cu respect,
Avocatul

Gheorghe MALIC

UNIUNEA AVOCAȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Biroul asociat de avocați "Pro Dreptate"

Chișinău, str. Șciusev, 41 „B”, ☎ 0-22-28-23-76, 📠 GSM 0-691-83-702

23 mai 2018

**Curtea Constituțională
a Republicii Moldova**

SESIZARE

în baza art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Chirtoacă Dorin.
2. Funcția – vice Presedinte al Partidului Liberal
3. Adresa mun. Chișinău, s. Colonița, str. Ciocana Veche, 23
4. ☎ GSM 0-60841883
5. Numele și prenumele reprezentantului: avocatul Gheorghe Malic.
6. Ocupația reprezentantului: Avocat
7. Adresa reprezentantului pentru corespondență: mun. Chișinău, str. Șciusev, 41 „B”.
8. ☎ GSM 0-691-83-702, e-mail: gmal64@mail.ru.

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare verificarea constituționalității, în sensul corespunderii cu articolele 4, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova:

- a sintagmei "liberarea provizorie sub" din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699);

- a prevederilor punctelor 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 (publicată la 27-07-2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159 art. 510), prin care au fost operate modificări în articolele 190 și 191 Cod procedură penală, în parte, modificarea titlului și textului art. 190, de la redacția, "Liberarea provizorie a **persoanei arestate**" și respectiv "persoana **arestată preventiv** în condițiile art.185 poate cere, în tot cursul procesului penal, punerea sa în libertate provizorie sub control judiciar sau pe cauțiune", la cel actual, la fel cum și modificarea titlului art. 191, de la "**Liberarea provizorie sub control judiciar a persoanei deținute**", la cel actual, și excluderea din alineatul (1), a textului: „a **persoanei arestate preventiv, reținute sau** în privința căreia **s-a înaintat demers de arestare**" și din alineatul (3), a cuvintelor „a persoanei **deținute**", deoarece acestea nu se încadrează în conceptul institutului **liberarea provizorie a persoanei deținute**, crează o neclaritate și o imposibilitate de aplicare corectă, logică și previzibilă în practică, porneste de la o prezumție ce încalca libertatea firească a persoanei de la naștere;

- a prevederilor Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 în Monitorul Oficial Nr. 133-141, art Nr : 269), prin care au fost operate modificări în articolele 190 și 191 Cod procedură penală, care nu se încadrează în conceptul institutului **liberarea provizorie a persoanei deținute**, crează o neclaritate și o imposibilitate de aplicare corectă, logică și previzibilă în practică;

- a prevederilor art. 191, și la general, a Codului de procedură penală, privind omisiunea de a reglementa o procedură clară, de liberare a persoanei – ca acțiune, soluție sau act judiciar - sub control judiciar-ca stare sau măsura procesuală separată sau complementară de constringere, cu atât mai mult a unei proceduri de prelungire sau "extindere" a prețisnei măsuri preventive;

- a prevederilor art. 88 din Codul penal al Republicii Moldova în limitele în care există omisiunea de a reglementa o modalitate de calculare și computare a timpului în care persoana să aflat sub incidența măsurii preventive, alternative arestului – liberarea provizorie sub controlul judiciar,

or legea nu prevede nici o modalitate de cumularea a acestei masuri procesuale, ce poate fi îndelungată și este destul de severă, cu pedepsele principale sau complementare, și la stabilirea pedepsei nici cum nu se trece în cont termenul în care persoana sa aflat sub incidența acestei masuri de constrângere, fiind restricționată în drepturile și libertățile sale, neexistând nici o formula de calcul, ne fiind prevăzută o oarecare reparație echitabilă, în cazul aplicării abuzive, ceva analogic și conform art. 41 din Convenție.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ:

1. **În fapt**, la data de 21 iulie 2017 cauza penală privind învinuirea a lui Dorin Chirtoaca de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. 2), art. 326 alin. 3) lit. a) și 324 alin. 3) lit. a), b) Cod penal, selectiv a fost expediată de către procuror în procedura judecătorească Chisinau, sediul Buiucani, deși pretinsa faptă incriminată nu a fost comisă **în raza teritorială a acestei judecătorești**.

1.1. În cadrul urmăririi penale în privința dlui Dorin Chirtoacă a fost aplicat arestul la domiciliu, revocat prin Încheierea judecătorească Chisinau, sediul Buiucani din 10 noiembrie 2017, cu **liberarea provizorie sub control judiciar**, care a fost "prelungită" deja de câteva ori, a câte cu 30 zile.

1.2. În continuare, după intrarea în vigoare a Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, prin Încheierea judecătorească Chisinau, sediul Buiucani din 07 mai 2018, măsura preventivă precum că alternativă arestului – **liberarea provizorie sub controlul judiciar**, a fost "extinsă" pe un termen de 60 de zile, deși procurorul a solicitat prelungirea acesteia, aceasta în condițiile în care, după noi, nu avem un cadru legal, și deoarece la examinarea demersului procurorului, cit instanța de fond, atît și cea de recurs, din nou, se confruntă cu lipsa cadrului legal coerent, previzibil și pertinent, în consecința apare necesitatea controlului constituționalității normelor legale vizate ce urmează a fi aplicate la examinarea recursului asupra încheierii de admitere a demersului procurorului, și a cererii apărării în cadrul procesului judiciar.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIGINUL ACESTOR AFIRMAȚII

2. În viziunea autorului sesizării, datorită faptului că pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală, conține sintagma "*liberarea provizorie sub*", totodată alin. (5) art. 175 din același cod, prevede condițiile exhaustive, că *liberarea provizorie sub control judiciar și liberarea provizorie pe cauțiune sînt măsuri preventive de alternativă arestării și pot fi aplicate numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau față de învinuitul, inculpatul care sînt deja arestați*, în acesta concept și chiar teht nu se încadrează modificările operate prin pct. 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 și a Legea nr. 58 din 29.03.2018, pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova, în articolele 190 și 191 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, or astfel s-a creat un non sens lingvistic, firesc și juridic, care contravine naturii firii umane, precum și unor principii fundamentale de drept, inclusiv normelor constituționale.

2.1. Astfel, trecem în evidență, că institutul *eliberării* (DOAR-n.m.) a persoanei **arestate preventiv** a fost introdus în legislația națională prin Legea nr. 1090/23.06.2000, MO16-18/15.02.2001, prin modificarea alin. (6) art. 6 și introducerea art.79³ în Codul de procedură penală, redactia din 24.03.1961, ca fiind o acțiune dintr-un singur act, de trecere a persoanei din arest, în stare de libertate provizorie condiționată **sub control judiciar** – ca și stare. Altfel spus, **liberarea provizorie sub control judiciar, nu era o stare îndelungată, sau o masură preventivă sinestatatatoare, ci o acțiune de punere în libertate condiționată sub control judiciar** a persoanei arestate preventiv, pe perioada arestului preventiv, ulterior fiind posibil de metinut ca masură preventivă doar **controlul judiciar**.

2.2. Ulterior, pretinsa masură preventivă, numită **liberarea provizorie sub control judiciar**, conceptual a fost inclusă în legislația procesuală, **ca masură complementară**, de liberare provizorie a **persoanei arestate preventiv** (masură de bază sau principală-n.m.), pe o anumită perioadă de timp, însă doar în limitele măsurii preventive de bază sau principale, pentru care aceasta a fost prelungită.

2.4. Prin urmare, constatam ca institutul eliberării provizorii sub control judiciar a persoanei **arestate preventiv**, în sens direct, nu era o măsură preventivă separată, ci o formă complementară de

executare a arestului preventiv/la domiciliu, sau de aminare conditionata a executarii acestuia, atunci cind arestul preventiv/la domiciliu, nu era atit de strict necesar. Cu alte cuvinte era o sansă a persoanei arestate, o alternativă **si o actiune** de punere provizorie a acesteia in libertate, insotită de un *control judiciar*, cu instituirea anumitor restrictii. De altfel, conform art. 193 Cod procedură penală, ramas in vigoare fără nici o modificare si adoptare la noul concept, persoana putea si poate fi intoarsa in arest preventiv sau la domiciliu **oricind, prin revocarea liberării, doar daca inclaca aceste restrictii.**

2.5. Acest concept a fost preluat si in proiectul Codului de procedură penală al Republicii Moldova, redactia anului 2002, unde initial erau două masuri preventive distincte, relativ identice, adică propriu *controlul judiciar*, si aparte, *liberarea provizorie sub control judiciar*. Ulterior din gresala a fost exclusă masura preventivă *controlul judiciar*, fiind mentinuta doar asa zisa *liberare provizorie sub control judiciar*, desi logic, trebuia sa fie invers, pentru că doar asa este pasibil conceptul sau conditia de bază si obligatorie, stabilită si mentinuta in alin. (5) art. 175 si alin. (2) art. 177 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, că *liberarea provizorie sub control judiciar*, fiind de alternativă arestării poate **fi aplicate numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau față de învinuitul, inculpatul care sînt deja arestați.**

3. Daca am intra in semantica, am constata că masura preventivă separată, nu ar putea fi nici *controlul judiciar*, cu atit mai mult, *liberarea provizorie sub control judiciar* a persoanei, inclusiv arestate preventiv, or *controlul judiciar* ar fi o modalitate de executare a arestului preventiv/la domiciliu, sau o modalitate de control asupra persoanei eliberate provizoriu. In sine, *controlul judiciar* nu este o masura de constringere, de constringere fiind restrictiile impuse, *controlul judiciar* fiind o modalitate de monitorizare a persoanei eliberate provizoriu si conditionat de sub arest.

3.1. Respectiv, dupa noi, la adoptarea noului Cod de procedură penală s-a facut o inventie juridică, in art. 175, ca si masura preventivă separată, a fost definită – *liberarea provizorie sub control judiciar*, si aceasta putea fi inteleasa atita timp cit prin pct. 71 si 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012, apoi si Legea nr. 58 din 29.03.2018, nu au fost operate modificari in articolele 190 si 191 din Codul de procedură penală, fiind excluse sintagme, ce se refera la "persoana arestată preventiv", "persoana detinută", "persoana reținută sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare", cit nu au fost introduce noi alneate, care nu se incadreaza in conceptul intial si in semnativca notiunilor, astfel a apărut un non sens juridic, or rezulta, că "masura preventivă" inventata, ar putea fi NU DOAR aplicata, ci si EXTINSA (de drept, sau prin solutia insntatei-n.m.?), nu doar comlementar "persoanei arestate preventiv", "persoanei detinute", "persoanei reținute sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare", ci oricărei persoanei libere ca atare, ca si masura primara, insemnind alogic ca persoanei libere de la nastere, in legatură cu o pretinsa faptă, i se poate institui o *liberare provizorie sub control judiciar*, adica o *liberare* temporara, din *libertatea absoluta de la nastere*. Desi, daca am tine cont de starea fireasca, pentru a dispune *liberarea provizorie*, inclusiv *sub control judiciar*, invers ar fi necesar ca persoana, nu să fie in *libertatea sa firească de la naștere*, ci să se afle in arest sau in arest la domiciliu, si doar pentru perioada in care a fost prelungit acest termen de detentie.

3.2. Altfel spus, pentru a dispune *liberarea provizorie sub control judiciar*, este indispensabil ca la momentul in care, se dispune *liberarea provizorie*, inclusiv *sub control judiciar*, este important ca anterior si la moment, *libertatea fireasca obtinuta odată cu nasterea* a persoanei, **deja sa fie limitată**. Doar in asa caz, **ar fi posibil ca alternativă**, instanta sa dispuna ca persoana deja limitată in *libertatea fireasca*, sa fie **liberată provizoriu sub control judiciar**, pe o anumita perioada de arest preventiv/la domiciliu, inasa aceasta **nu mai mult decit este prelungit** termenul arestului, si odata cu expirarea termenului de arest preventiv/la domiciliu, logic si legal, de drept expira si pretinsa masura preventivă complementară si de alternativă arestului preventiv/la domiciliu. Or, in acea situatie, de drept, persoana fiind in arest preventiv/la domiciliu, de fapt, ca alternativă este **liberată provizoriu sub control judiciar**, liberată de sub arest, nu **liberată din libertate**.

3.3. Cit priveste Legea nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 in Monitorul Oficial Nr. 133-141, art Nr : 269), prin care au fost operate modificari in articolele 190 si 191 Cod procedură penală, aceseta si mai mult au deviat de la conceptul institutului *liberarea provizorie a persoanei detinute*, creaza o neclaritate si o imposibilitate de aplicare corectă, logică si previzibilă in practica, porneste de la o prezumtie ce incalca libertatea firească a persoanei de la nastere, or, din textul articolului 190, a fost exclusa sintagma: ", pe tot parcursul procesului penal", astfel in logica cuiva s-a corectat pretinsa eroare anterioara, care ar fi permis a extinde masura preventivă, "pe tot parcursul

procesului penal”, desi aceasta sintagma avea cu totul alt sens, ca Liberarea provizorie sub control judiciar (ca si act de punere in libertate-n.m.) poate fi dispusă pe tot parcursul procesului penal, adica la orice etapa a procesului si nu pentru intreaga perioada a procesului penal.

3.4. Prin Legea nr. 58 din 29.03.2018 articolul 191 a Codului de procedură penală al Republicii Moldova a fost modificat si completat prin dispozitii contradictorii, care la fel nu se încadrează în conceptul lingvistic si, cu atat mai mult firesc si juridic, or în alineatul (1) se mentioneaza, că *liberarea provizorie sub control judiciar se poate aplica de către judecătorul de instrucție sau de către instanță pe un termen de cel mult 60 de zile*, totodată în contradicție cu acest concept, în alineatul (3²), deja se mentioneaza în antagonism, că, *măsura liberării provizorii sub control judiciar poate fi dispusă pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pe un termen de cel mult 24 de luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.*”

3.5. Deci nu este clar, cum totusi, *liberarea provizorie sub control judiciar se poate aplica ... pe un termen de cel mult 60 de zile*, totodată în alineatul (3²), în contradicție, deja *măsura liberării provizorii sub control judiciar poate fi dispusă pe un termen de cel mult 12/24 de luni cumulative...*, de altfel expresiile *aplica si a dispune*, sunt sinonime, ce semnifica actul de aplicare, de stabilire a unei consecinte juridice, respectiv daca am admite ipotetic, că alineatul (3²), se refera la institutul prelungirii sau extinderii masurii preventive-iberarea provizorie sub control judiciar-atunci aceadta nora asa si trebuie sa contina, ca *măsura preventivă liberării provizorii sub control judiciar poate fi prelungită sau extinsa pe un termen de cel mult 12/24 de luni cumulative...*, fie ca *prelungirea sau extinderea măsurii preventive liberării provizorii sub control judiciar poate fi dispusă pe un termen de cel mult 12/24 de luni cumulative...*, în lipsa acestor claritati, legea care stabilieste unele interdictii în libertatea firească a persoanei, sau legea restrictivă, ce instituie obligatii, este inaplicabila.

3.6. De asemenea este imprevizibil, alogic si neclar si continutul alineatului (3¹) articolul 191 a Codului de procedură penală, or acesta contine tautologii abuzive, că **controlul judiciar** privind necesitatea de menținere a măsurii liberării provizorii sub **control judiciar...** de altfel, insasi institutul **controlului judiciar** presupune **controlul judiciar** permanent si nu mai rar decât o dată la 60 de zile, or, odata ce judecătorul care a dispus măsura si-a asumat **controlul judiciar, inseamna ca el într-un fel, i-l exercita permanent**, altfel, acesta nu mai este **control judiciar**.

3.7. Continutul alineatului (3¹) articolul 191 a Codului de procedură penală este imprevizibil, alogic si neclar si deoarece *controlul judiciar ... se realizează periodic, ...de către judecătorul care a dispus măsura sau, în lipsa acestuia, de către judecătorul desemnat în modul stabilit de lege*, or nu este clar, ce inseamna *judecătorul care a dispus măsura sau, în lipsa acestuia, de către judecătorul desemnat în modul stabilit de lege?* Or daca modelam ipotetic, că pretinsa masura a fost aplicată de catre judecatorul de instructie, iar între timp, cauza a fost deja trimisa în judecata, spre examinare în fond, aceasta ar însemna ca **controlul se va realiza** în continuare de catre judecatorul de instructie si nu de catre instanta de fond, si doar în lipsa acestuia ar putea fi desemnat un alt judecator, si nu neaparat cel ce examineaza fondul cauzei, respectiv legea ar trebui sa clarifice totusi, care judecator sau instanta va exercita controlul judiciar, cea ce examineaza fondul cauzei, sau instanta care a dispus masura? Dar daca masura a fost dispusa de istanta de recurs, cine va exercita *controlul judiciar ... periodic*, direct instanta recurs??? Astfel de modelari ipotetice pot fi un sir, la care nu avem un raspuns nici relativ, ceea ce demonstreaza imprevizibilitatea si neclaritatea legii contestate.

3.8. La fel nu este clară nici propozitia, *dacă temeiurile care au determinat luarea măsurii se mențin sau au apărut temeiuri noi care să justifice menținerea acesteia, liberarea provizorie sub control judiciar se extinde, de fiecare dată, pentru un termen prevăzut la alin. (1)*. Nu este clar, ce inseamna **se extinde**, logic rezutla ca **de drept**, adica ca masura se extinde insasi sau de la sine, fara ca cineva sa dispuna extinderea, și pentru aceasta nu ar trebui ca instanta sa dispuna a extinde, or misiunea instantei ar fi doar de a constata faptul, că *temeiurile care au determinat luarea măsurii se mențin sau au apărut temeiuri noi care să justifice menținerea acesteia*, constatind astfel ca *liberarea provizorie sub control judiciar se extinde*, de drept, or judecatorul doar ar urma sa dispună *menținerea de drept a acesteia* fără a dispune prelungirea sau menținerea, deoarece acestea sunt de drept, *pe un termen de cel mult 12/24 de luni*, în functie de gravitatea infractiunii imputate?

4. În aceasta ordine de idei se impune a aminti că conceptul actualului Cod de procedura penală, pînă la redactia Legilor **nr 66 din 05.04.12** și nr. 58 din 29.03.2018, a pornit anume de la ipoteza firească, că omul este liber de la naștere, fiind o continuitate a rațiunii concepute prin Legea nr. 1090/23.06.2000, MO16-18/15.02.2001, prin modificarea alin. (6) art. 6 și introducerea art.79³ în Codul de procedură penală, redactia din 24.03.1961.

4.1. Ulterior, de la acest concept initial, alogic s-a deviat însă fără sens și fără o implementare sistemică a unui nou concept, or, prin Legile **nr 66 din 05.04.12** și nr. 58 din 29.03.2018, cînd din articolele 190 și 191, care prevedeau firesc și logic doar posibilitatea **liberării provizorie a persoanei arestate, sau liberarea provizorie sub control judiciar a persoanei deținute**, nu liberarea provizorie a persoanei libere de la naștere, au fost excluse sintagme, ce se refera la "persoana arestată preventiv", "persoana deținută", "persoana reținută sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare", acestea fiind completate sau exuse în noi redacții.

4.2. Aceste modificări însă nu au fost operate sistemic, prin dezvoltarea noului concept și prin modificarea concomitentă, în particular alin. (5) art. 175, a alin. (2) art. 177 și art. 193 din Codul de procedură penală, care prevăd și în continuare, ca liberarea provizorie sub control judiciar și liberarea provizorie pe cauțiune sînt măsuri preventive de alternativă arestării și **pot fi aplicate numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau față de învinuitul, inculpatul care sînt deja arestați. În privința căreia s-a înaintat** (doar o singură dată la momentul înaintării demersului de arest-n.m.) **demers pentru arestare sau ... care sînt deja arestați!!!** Nu și ulterior, cînd persoana deja este într-un fel de control judiciar cînd, invers, deja nu mai este **arestată**, și nu mai este **nici înaintat un demers pentru arestare**.

5. Tot așa, în conceptul initial, a rămas și institutul **revocării liberării provizorii, instituit în art. 93 din Codul de procedură penală**, or după noi, modificările operate și contestate, au provocat absurd și alte nonsensuri, deoarece logic și conceptual initial a fost ca **liberarea provizorie sub control judiciar**, ca și măsura preventivă, ar fi putut fi extinsă doar pentru perioada, în care persoana era în detenție, fie arestată la domiciliu, **fiind expirata de drept în momentul în care a expirat termenul de arest, fie arest la domiciliu, dacă acestea nu au fost prelungite în ordinea stabilită de lege**. Or, nu este logic și firesc, să prelungești **liberarea provizorie sub control judiciar**, în condițiile în care persoana este liberă de la naștere și nu a fost sau la moment, nu mai este privată de libertate, normal fiind, doar dacă în condițiile legii, se prelungește termenul de arest, fie arest la domiciliu, și ca alternativă sau complementar acestei măsuri, aceasta nu se pune în executare reală, **atîta timp cît persoana fiind sub un control judiciar nu încalca restricțiile impuse de instanța**.

5.1. Cu alte cuvinte, esența conceptuală a măsurii constă în aceea, că persoana condiționat este în arest, fie arest la domiciliu, însă fiind pusă în libertate, nu execută acest arest, iată de ce în conceptul initial al Codului de procedură penală este articolul 193, care prescrie, ca **liberarea provizorie poate fi revocată...**
(2) **În cazul revocării liberării provizorii, persoana este supusă arestării preventive sau arestării la domiciliu.**

5.2. La moment, după modificările contestate, acest institut pare a fi un nonsens, deoarece potrivit art. 193 Cod procedură penală, rămas în vigoare, **în cazul revocării liberării provizorii, se anulează doar dispoziția de liberare provizorie sub control judiciar**, și astfel persoana **automat revine sau intra** în executarea măsurii reale, adică arestul, fie arestul la domiciliu, ne mai fiind necesar a adopta o oarecare decizie a instanței privind măsura preventivă, deoarece arestul, fie arestul la domiciliu, deja a fost dispus, după caz, fiind prelungit, însă nu a fost pus în aplicare condiționat. În acest concept legal rămas în vigoare, care nu coraborează cu modificările operate, instanța dispune doar **revocarea liberării provizorii**, iar punerea în executare a arestului real sau a arestului la domiciliu, deja dispus, este doar o condiție de executare tehnică și nu de dispoziție.

5.3. Prin urmare reiterăm, că prin legile cotate a fost introdus un absurd legislativ, care datorită imprevizibilității sale, în continuare, oricum **nu poate fi aplicat decît ca acțiune cosumată printr-un act, de liberare a persoanei din arest și nu stare ulterioară eliberării**. Paradoxal este **ca în lipsa cadrului legal, cit material, atît și procesual**, și cu atît mai mult în prezenta Hotărîrii Curtii Constituționale nr. 17 din 19.05.16, MO232-244/29.07.16 art.62, prin care **s-a declarat neconstituționalitatea art. 191 în partea ce ține de omisiunea de a reglementa termenul pentru care poate fi dispus controlul judiciar și durata maximă a acestei măsuri, totuși instanțele naționale, cu referire anume la aceasta soluție a Curtii Constituționale, printr-un fel de analogie, totuși prelungește termenul liberării provizorii sub control judiciar**, indiferent de faptul, că nu este prelungit termenul de arest/arest la domiciliu, deși conceptual, această pretinsă măsură **poate fi aplicată, nu și prelungită numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau ... care este deja arestată**.

6. Deci, constatăm a fi absurd și modalitatea instituită în practica, de PRELUNGIRE sau EXTINDERE a pretinsei **măsurii preventive de alternativă arestării** așa cum **liberarea provizorie sub control judiciar**, deși Legișlatorul nu a reglementat o **procedură și posibilitatea de a PRELUNGI sau EXTINDE**, ca atare pretinsa măsură preventivă, ceea ce denota o **incertitudine absolută, or dacă datorită neclarității legilor contestate, nici instanțele de judecată nu se pot clarifica, atunci ce-i revine justițiabilului.**

6. 1. De fapt, amintim ca aceasta incertitudine juridică, mai cu seamă sa agravat în practica după ce prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 17 din 19.05.16, MO232-244/29.07.16 art.62, *s-a declarat neconstituționalitatea art.191 în partea ce ține de omisiunea de a reglementa termenul pentru care poate fi dispus controlul judiciar și durata maximă a acestei măsuri.* Or, reiteram ca legislația actuală nu are reglementări de **procedură și posibilitatea de a înainta un demers**, precum nici posibilitatea de **PRELUNGIRE sau de EXTINDERE a pretinsei măsuri preventive așa cum liberarea provizorie sub control judiciar**, totodată nici Curtea Constituțională, **nu a instituit procedura prelungirii** acestei măsuri, cu atât mai mult, **fără a prelungi** termenul de detenție, de arest sau de arest la domiciliu, care ar trebui să fie de bază, iar liberarea fiind o măsură complementară. Or, Curtea Constituțională a stabilit că, *dispozițiile articolului 191 din Codul de procedură penală se mențin în fondul activ al legislației, liberarea provizorie sub control judiciar, similar altor măsuri preventive neprivative de libertate, urmând a fi dispusă (dispusă, nu prelungită-n.m.) de judecător pentru perioade determinate.*

6.2. *Dispusă* înseamnă DOAR într-un singur act de dispoziție, în concordanță cu prevederile alin. (5) art. 75 din Codul de procedură penală, cînd **s-a înaintat demers pentru arestare sau ... cînd persoana deja este arestată**, o singură dată, *în momentul în care persoana se eliberează de sub arest, provizoriu, fiindu-i dispus controlul judiciar, firesc, că pentru perioade determinate*, conceptual sigur că, doar în limitele în care în privința persoanei este în termen un mandat de arest sau arest la domiciliu și în limitele acestui mandat, nu extra sau înafara lui și nu la general, pînă la nu se știe cînd, ci concret în limitele termenului mandatului de arest. În același timp, Curtea Constituțională nu a instituit, ca se poate *dispune EXTINDEREA și PRELUNGIREA* ulterioară a măsurii **liberarea provizorie sub control judiciar**, ulterior, cînd persoana deja este într-un fel de control judiciar, și invers, cînd deja nu mai este **arestată**, și nu mai este **nici înaintat un demers pentru arestare**.

6.3. Altfel spus, Curtea Constituțională nu a instituit posibilitatea EXTINDERII sau PRELUNGIRII ulterioare a măsurii complementare, **liberarea provizorie sub control judiciar**, fără a prelungi măsura primară, sau de bază, adică arestul în locurile de detenție sau arestul la domiciliu, carora această măsură complementară, este de alternativă.

6.4. Este evident că Curtea așa cum rezultă și din lege, s-a referit doar la **posibilitatea aplicării, dispunerii inițiale, NU ȘI POSIBILITATEA extinderii/prelungirii** liberării provizorii sub control judiciar, or, legișlatorul **nu a reglementat nici** dreptul procurorului de a cere extinderea/prelungirea acesteia și nici condițiile în care instanțele judiciare ar putea dispune extinderea/prelungirea, pentru a atinge **durata maximă a acestei măsuri**, înseamnă ca acest gol nu poate fi completat la cererea procurorului de către instanțele judiciare, or este arhicunoscut principiul latin: "Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus"- "unde legea nu distinge, nici noi nu trebuie să distingem".

7. De altfel, **în lipsa legii, nici procurorul nu trebuie să-și "dispună", sau să însușească un drept EXTENSIV DEFAVORABIL de a solicita prelungirea liberării provizorii sub control judiciar**, la fel cum nici instanța nu poate prelungi o măsură **fără o procedură și temei**, prevăzute de lege, rezultînd ca normele contestate suferă de calitate, imprevizibilitate și neclaritate, deoarece la construcția lor au fost ignorate cu desăvîrșite tot ce se referă la tehnica legislativă, la regulile lingvistice și alte imperative, stipulate în Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative.

7.1. Aceste norme nu respectă condițiile legalității, accesibilității și preciziei, ne fiind posibil a fi opozabile tuturor subiecților de drept, nu sunt nici corespunzătoare tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, implicit nu corespund dispozițiilor constituționale și nu sunt în concordanță cu cadrul juridic existent. De altfel, în viziunea noastră, la elaborarea și adoptarea normelor legale nu s-au respectat mai multe principii din cele ce urmează, fiind imposibil a le respecta și la aplicarea acestora, or normele vizate nu se subordonează coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente, consecutivității, stabilității și predictibilității, în consecință nu sunt nici accesibile.

8. După noi, aceste neclarități și aplicări eronate au fost provocate anume de modificările legale contestate, care nu au ținut cont de conceptul vechi, pricinind contradicție și incertitudine între

sintagma "liberarea provizorie sub" din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală, în raport cu prevederile alin. (5) art. 175, alin. (3) art. 177 și art. 193 din Codul de procedură penală.

8.1. Pe de alta parte, modificările legale contestate, operate prin pinctele 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 și Legea nr. 58 din 29.03.2018, completarea și excluderea din conținutul articolelor 190 și 191 din Codul de procedură penală a sintagmelor, ce se refera la "persoana arestată preventiv", "persoana detinută", "persoana reținută sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare", contravin naturii umane, **unanim recunoscute prin art. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, în ceea ce privește că toate ființele umane se **nasc libere, astfel încât se prezuma ca omul fiind liber, de la naștere**, nu mai poate **liberat provizoriu**, atunci cînd anterior, nu are o anumită restricție, decît dacă în privința sa primar, nu este adoptată o detenție. Liberarea provizorie fiind pasibilă doar ca măsură complementară, sau condiționată, și doar **în limitele perioadei de detenție** nu și extra acesteia, fie și sub control judiciar, pentru ca **omul este liber de la naștere și libertatea** nu i se poate da pe un anumit termen (pe porții-n.m.) fie și 30 sau, cîta tit mai mult, 60 zile, or, **invers, el poate fi privat de anumite libertăți într-o anumită perioadă de timp și doar în condițiile legii, însă nu poate fi liberat provizoriu, fără o detenție primară sau inițială.****

9. În aceiași ordine de idei menționăm ca ne avînd calitatea corespunzătoare, normele vizate, vin în contradicție și cu prevederile art. 4 din Constituție, fiind afectat și dreptul consfîntit de art. 23 din Constituție, conform căruia, Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

9.1. În susținerea tezelor invocate menționăm că statul de drept, trebuie să se fundamenteze pe principiul legalității, care stă la baza principiului preeminenței dreptului, prevăzut la art. 1 Convenție în coroborare cu Preambulul Convenției. Problema legalității procesului, inclusiv penal, a fost expusă în articolele 11, 12 și 24 a Avizului nr.11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), conform căruia, Hotărârile judecătorești se bazează pe legile adoptate de Parlament, care ca surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc de asemenea cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești și ... felul cum vor fi soluționate cauzele care vor fi promovate în fața instanțelor, iar pentru a ajunge la o hotărâre de calitate, acceptată atît de justițiabil cât și de societate, este nevoie de o procedură clară, transparentă și conformă cu cerințele CEDO, pentru a se asigura că judecătorii sunt în măsură să le aplice prin hotărâri judecătorești de calitate.

9.2. Din contra, lipsa unei proceduri clare și distincte, poate genera și chiar generează abuzuri, ne existînd careva garanții în această privință, ceea ce privează partea apărării de elementarele drepturi și garanții, cu care ar trebui să fie abilitați justițiabilii, astfel fiind îngrădite grav accesul la justiție, la un proces echitabil, și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, garantate de art. 20 și respectiv art. 53 din Constituție.

10. Este de menționat că în Hotărârile sale, Curtea Constituțională a reținut că în virtutera garanțiilor constituționale, cadrul legal național trebuie să fie compatibil cu Convenția Europeană și cu jurisprudența Curții Europene. Or, prin Hotărârea nr.55 din 14 octombrie 1999 privind interpretarea unor prevederi ale articolului 4 din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat, cu valoare de principiu, că „această prevedere comportă consecințe juridice, presupunînd, mai întîi, că organele de drept, inclusiv Curtea Constituțională [...], sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional [...], acordînd, în caz de neconcordanță, prioritate prevederilor internaționale”.

10.1. În aceeași ordine de idei, în Hotărârea nr. 10 din 16 aprilie 2010 pentru revizuirea Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 28 mai 1998 „Cu privire la interpretarea art.20 din Constituția Republicii Moldova” în redacția Hotărârii nr. 39 din 9 iulie 2001, Curtea Constituțională a menționat că „practica jurisdicțională internațională [...] este obligatorie pentru Republica Moldova, ca stat care a aderat la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”.

10.2. În Hotărîrea Curții Constituționale nr. 8 din 20.05.2013, Înalta Curte a menționat că, legalitatea, ca principiu de bază a statului de drept presupune conformitatea normei sau a actului de procedură privind edictarea normelor juridice. Comportamentul legal vizează atît activitatea de legiferare a Parlamentului, cît și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării.

10.3. Prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 14 din 27.05.2014 (§§ 78-84), Înalta Curte a reținut că legea ... *constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă.*

79. În Raportul Comisiei de la Veneția privind preeminența dreptului (adoptat la cea de-a 86-a sesiune plenară, 25-26 martie 2011) s-a stabilit: „47. Parlamentul nu poate deroga de la drepturile fundamentale adoptând texte ambigue de legi. Cetățenii trebuie să se bucure de o protecție juridică esențială în fața statului și instituțiilor sale.”

80. Curtea menționează că, potrivit articolului 23 din Constituție, statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, făcând accesibile în acest sens toate legile.

81. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza Kokkinakis vs. Grecia din 25 mai 1993). ...Judecătorul poate să precizeze anumite elementele..., dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza X. vs. Regatul Unit din 7 mai 1982).

84. Formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.

10.4. Prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 13 din 15.05.2015 (§§ 105-109), Înalta Curte a reiterat următoarele:

„105. Totodată, Curtea menționează că articolul 23 alin. (2) din Constituție pune în sarcina statului obligația de a face accesibile toate legile și actele normative. Deși articolul 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii, Curtea, prin jurisprudența sa, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile.

106. Curtea reține că potrivit jurisprudenței Curții Europene: „O normă este accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă. [...] legea trebuie să fie accesibilă într-un mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete, asupra reglementărilor legale aplicabile [...]” (cauza Silver vs Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983).

107. Totodată, în jurisprudența sa Curtea Europeană a statuat că: „[...] odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții [...]” (cauza Păduraru vs România, hotărârea din 1 decembrie 2005).

108. Curtea menționează că orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

109. Curtea reține că, prin reglementările de tehnică legislativă, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvată ale fiecărui act normativ. Respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară.

11. In sustinerea tezelor invocate, ne referim și la Hotărîrea Curții Constituționale nr.17 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 191 din Codul de procedură penală (Dosarul nr. 33g/2016) din 19 mai 2016 (§§ 53-74), în care Înalta Curte, constată că *masurile de constringere constituie ingerințe în drepturile și libertățile fundamentale..., care desi nu sunt absolute prin natura lor, putând fi supuse unor limitări rezonabile și proporționale, DOAR printr-o reglementare juridică, clara si previzibilă.*

56. În același timp, cu referire la articolul 191 din Codul de procedură penală Curtea constată că *instituie anumite restricții pentru drepturile și libertățile persoanei fără a reglementa durată pentru care poate fi dispusă măsura preventivă – liberarea provizorie sub control judiciar. Acest fapt generează o situație de incertitudine pentru persoanele liberate provizoriu sub control judiciar, aceștia neavând posibilitatea de a-și adapta conduita și a-și apăra drepturile procesuale.*

57. Curtea reține că normele juridice care reglementează măsura liberării provizorii sub control judiciar trebuie să respecte anumite exigențe de stabilitate, previzibilitate și claritate...

58. Curtea menționează că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, consacrat în art. 23 din Legea fundamentală, implică, între altele, adoptarea de către legiuitor a unor reguli procedurale clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile.

59. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.”

60. De asemenea, în cauza Rotaru c. României, Curtea Europeană a statuat că „o norma este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultanța de specialitate - să își corecteze conduita”, iar în cauza Sunday Times c. Regatului Unit, Curtea Europeană a decis că „[...] cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat”.

61. În acest context, Curtea reține, conținutul actului normativ trebuie să permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, claritatea și previzibilitatea fiind elemente sine qua non ale constituționalității unei norme. De asemenea, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

62. De altfel, în jurisprudența sa Curtea Europeană a reiterat că persoana în privința căreia se desfășoară o procedură penală este în drept să beneficieze de o **diligentă**, în special în partea ce ține de examinarea cazului său. Astfel, previzibilitatea actului normativ este în strânsă legătură cu garanțiile unui proces echitabil, care sunt concepute pentru a evita plasarea unei persoane, pentru o perioadă îndelungată, într-o stare de incertitudine referitoare la rezultatul examinării cauzei (cauza Nakhmanovich c. Rusiei, hotărârea 2 martie 2006, § 89, cauza Hajibeyli c. Azerbaidjanului, hotărârea 10 iulie 2008, § 51).

63. Curtea relevă că aplicarea de către autoritățile judiciare a măsurii preventive neprivative de libertate, măsură care constituie o limitare a libertății persoanei, trebuie să respecte raportul de proporționalitate între măsura vizată și scopul urmărit prin dispunerea ei.

64. Astfel, cu privire la respectarea principiului proporționalității, garantat de articolul 54 din Constituție, Curtea constată că măsura liberării provizorii sub control judiciar este prevăzută de lege, și anume de art. 191 din Codul de procedură penală, este necesară pentru protejarea valorilor de drept și urmărește un scop legitim, și anume cel al asigurării bunei desfășurări a procesului penal.

65. În partea ce ține de respectarea unui echilibru între interesul public și cel individual, Curtea reține că norma contestată poate afecta principiul proporționalității **în măsura în care aceasta nu stabilește durata pentru care poate fi dispusă.**

[...]

70. Curtea reține că neindicarea termenului de aplicare a măsurii liberării provizorii sub control judiciar (dupa noi si a procedurii de examinare a problemei vizate si posibilitatea aplicarii acestei masuri unei persoane, care nu a fost arestată preventiv-n.m.) constituie o omisiune legislativă contrară Constituției.

71. În acest context, Curtea reține că, fiind în prezența unei omisiuni legislative și în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției, nu poate ignora viciul de neconstituționalitate existent, deoarece tocmai această omisiune este cea care generează, eo ipso, încălcarea dreptului constituțional al persoanei de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. Or, Curtea Constituțională,

potrivit art. 134 din Legea fundamentală, garantează supremația Constituției, ceea ce presupune, printre altele, conformitatea întregului drept cu Constituția.

72. În această ordine de idei, Curtea reține critica de neconstituționalitate a articolului 191 din Codul de procedură penală, în partea ce ține de nereglementarea unui termen rezonabil pentru care poate fi dispusă măsura preventivă liberarea provizorie sub control judiciar, deoarece tocmai omisiunea și imprecizia legislativă sunt cele care generează încălcarea dreptului fundamental pretins a fi încălcat.

73. Prin urmare, din interpretarea sistematică a normelor procesual penale, care instituie termene pentru aplicarea altor măsuri preventive, se impune necesitatea reglementării în art. 191 din Codul de procedură penală a termenului pentru care poate fi dispusă măsura preventivă – liberarea provizorie sub control judiciar.

74. Curtea relevă că acest remediu procedural va asigura un just echilibru între interesul public și cel individual. Or, măsurile preventive au un caracter excepțional, inerent restrângerilor exercițiului drepturilor sau libertăților fundamentale, iar aceasta implică, în mod necesar, și caracterul lor temporar, limitat în timp.

12. Suplimentar la cele menționate evidentiem ca in lipsa cadrului legal, cit material, atit si procesual, problema necostituționalității pretinsei masuri de constringere este grava si datorita faptului ca fiind una atit de severă, contine un sir de restrictii intr-un sir de drepturi si libertati, la care ne am referit mai sus, însa contrar principiilor de drept, inclusiv a echității, restricțiile aplicate, după caz si ilegal, nici **cum nu vor fi, si nu sunt pasibile a fi compensate**, pentru că aceasta masura de constringere, **nu se ia în calcul** la aplicarea pedepsei, or legea materiala nu prevede nici o modalitate de cumularea a acestei masuri procesuale cu pedepsele principale sau complementare, si la stabilirea pedepsei nici cum nu se trece în cont **termenul in care persoana sa aflat sub incidenta acestei masuri de constringere, fiind restrictionată in drepturile si libertatile sale, in**sa nu exista nici o formula de calcul, desi masura preventivă poate fi îndelungată si este destul de severă, ne fiind prevazuta o oarecare reparație echitabilă, ceva analogic si conform art. 41 din Convenție.

V. Prevederi relevante din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

În baza hotărârii menționate, Curtea Constituțională a hotărât:

în sensul art. 135 alin.(1) lit. a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin.1 lit.a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

-Până la adoptarea de către Parlament a reglementărilor în executarea hotărârii, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și

judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a art. 13 5 alin.(l) lit.a) și g) din Constituție.

V-I. Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

V-II. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului:

Preambul

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,

...hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de același spirit și având un patrimoniu comun de idealuri și de tradiții politice, de respect al libertății și de **preeminență a dreptului**, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunțate în Declarația Universală, au convenit asupra celor ce urmează:

Articolul 1

Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele Părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei Convenții:

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a **cauzei sale**, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra **încălțării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil**, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 13

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

V-III. Prevederi relevante din Declarația Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948

Articolul 1

Toate ființele umane **se nasc libere** și egale în demnitate și în drepturi. Ele înzestrate cu rațiune și conștiința și trebuie să se comporte unii față de altele în spiritul fraternității.

V-IV. Prevederi relevante ale Codului penală

Articolul 88. Calcularea termenelor pedepsei și computarea arestului preventiv

[...]

(3) Timpul aflării persoanei sub arest preventiv pînă la judecarea cauzei se include în termenul închisorii, calculîndu-se o zi pentru o zi, iar în termenul muncii neremunerate în folosul comunității – calculîndu-se o zi de arest preventiv pentru 4 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

(4) Durata arestului preventiv și cea a executării pedepsei cu închisoare, aplicate prin hotărîre a instanței de judecată, pentru infracțiunea săvîrșită în străinătate se includ în termenul pedepsei, în cazul extrădării persoanei în condițiile legii, calculîndu-se o zi pentru o zi.

(5) Condamnatului care s-a aflat sub arest preventiv pînă la numirea cauzei spre judecare, la stabilirea în calitate de pedeapsă principală a amenzii, a privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, instanța de judecată, ținînd cont de termenul aflării sub arest preventiv, îi atenuează pedeapsa stabilită sau îl liberează complet de executarea acesteia.

[...]

V-IV. Prevederi relevante ale Codului de procedură penală

Articolul 7. Legalitatea procesului penal

”(1) *Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.*

(6) Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

(8) Hotărârile definitive ale Curții Europene a Drepturilor Omului sînt obligatorii pentru organele de urmărire penale, procurori și instanțele de judecată”.

Articolul 175. Noțiunea și categoriile de măsuri preventive

[...]

(3) Măsuri preventive sînt:

[...]

8) liberarea provizorie sub control judiciar;

[...]

(5) Liberarea provizorie sub control judiciar și liberarea provizorie pe cauțiune sînt măsuri preventive de alternativă arestării și pot fi aplicate numai față de persoana în privința căreia s-a înaintat demers pentru arestare sau față de învinuitul, inculpatul care sînt deja arestați.

Articolul 190. Liberarea provizorie sub control judiciar sau pe cauțiune

Liberarea provizorie sub control judiciar sau pe cauțiune poate fi dispusă de către judecătorul de instrucție sau, după caz, de către instanța de judecată, la solicitarea procurorului, **a persoanei arestate preventiv** sau a avocatului acesteia.

Articolul 191. Liberarea provizorie sub control judiciar

„(1) **Liberarea provizorie** sub control judiciar **se poate aplica de către judecătorul** de instrucție sau de către instanță **pe un termen de cel mult 60 de zile**. Liberarea provizorie sub control judiciar este însoțită de una sau mai multe obligații prevăzute la alin. (3).”

(2) Liberarea provizorie sub control judiciar **nu se acordă învinuitului**, inculpatului în cazul în care există date că el va săvîrși o altă infracțiune, va încerca să influențeze asupra martorilor sau să distrugă mijloacele de probă, să se ascundă de organele de urmărire penală, de procuror sau, după caz, de instanța de judecată.

(3) Liberarea provizorie sub control judiciar este însoțită de una sau mai multe din următoarele obligații:

1) să nu părăsească localitatea unde își are domiciliul decît în condițiile stabilite de către judecătorul de instrucție sau, după caz, de către instanță;

2) să comunice organului de urmărire penală sau, după caz, instanței de judecată **orice schimbare de domiciliu**;

3) să nu meargă în locuri anume stabilite;

4) să se prezinte la organul de urmărire penală sau, după caz, la instanța de judecată ori de cîte ori este citată;

5) să nu intre în legătură cu anumite persoane;

6) să nu săvîrșească acțiuni de natură să împiedice aflarea adevărului în procesul penal;

7) să nu conducă autovehicule, să nu exercite o profesie de natura aceleia de care s-a folosit la săvîrșirea infracțiunii;

8) să predea pașaportul judecătorului de instrucție sau instanței de judecată.

„(3¹) Controlul judiciar privind necesitatea **de menținere a măsurii** liberării provizorii sub control judiciar se realizează periodic, dar nu mai rar decît o dată la 60 de zile, de către judecătorul care a dispus măsura sau, în lipsa acestuia, de către judecătorul desemnat **în modul stabilit de lege**. Dacă temeiurile care au determinat **luarea măsurii se mențin** sau au apărut temeiuri noi care să justifice menținerea acesteia, liberarea provizorie sub control judiciar **se extinde**, de fiecare dată, pentru un termen prevăzut la alin. (1).

(3²) Măsura **liberării** provizorii sub control judiciar **poate fi dispusă** pe un termen de cel mult 12 luni cumulative învinuitului, inculpatului de săvîrșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen de cel mult 12 ani sau pe un **termen de cel mult 24 de luni**

cumulative învinuitului, inculpatului de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoare pe un termen mai mare de 12 ani.”

„(4) Organul de poliție în a cărui rază teritorială locuiește învinuitul, inculpatul liberat provizoriu sub control judiciar verifică periodic respectarea obligațiilor de către învinuit, inculpat, iar în cazul în care constată încălcări ale acestora, sesizează imediat judecătorul de instrucție, în cursul urmăririi penale, sau instanța de judecată, în cursul judecării cauzei.”

(5) Controlul judiciar asupra persoanei liberate provizoriu poate fi ridicat, total sau parțial, pentru motive întemeiate, în modul stabilit pentru aplicarea acestei măsuri.

Articolul 193. Revocarea liberării provizorii

(1) Liberarea provizorie poate fi revocată dacă:

1) se descoperă fapte și circumstanțe care nu au fost cunoscute la data admiterii cererii de liberare și care împiedică liberarea provizorie;

2) învinuitul, inculpatul cu rea-credință nu îndeplinește obligațiile stabilite sau a săvârșit o nouă infracțiune cu intenție.

(2) În cazul revocării liberării provizorii, persoana este supusă arestării preventive sau arestării la domiciliu.

VI. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORULUI SESIZĂRII:

Pornind de la cele expuse considerăm că cu articolele 4, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova, nu corespund:

- sintagma ”liberarea provizorie sub” din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248–251, art. 699);

- prevederile punctelor 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 (publicată la 27-07-2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159 art. 510), prin care au fost operate modificări în articolele 190 și 191 Cod procedură penală, în parte, modificarea titlului și textului art. 190, de la redacția, ”Liberarea provizorie a **persoanei arestate**” și respectiv ”persoana **arestată preventiv** în condițiile art.185 poate cere, în tot cursul procesului penal, punerea sa în libertate provizorie sub control judiciar sau pe cauțiune”, la cel actual, la fel cum și modificarea titlului art. 191, de la ”**Liberarea** provizorie sub control judiciar a **persoanei deținute**”, la cel actual, și excluderea din alineatul (1), a textului: „a **persoanei arestate preventiv, reținute sau** în privința căreia s-a înaintat demers de arestare” și din alineatul (3), a cuvintelor „a persoanei **deținute**”;

- prevederile Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 în Monitorul Oficial Nr. 133-141, art Nr : 269), prin care au fost operate modificări în articolele 190 și 191 Cod procedură penală, care nu se încadrează în conceptul institutului **liberarea provizorie a persoanei deținute**, crează o neclaritate și o imposibilitate de aplicare corectă, logică și previzibilă în practica, porneste de la o prezumție ce încalca libertatea firească a persoanei de la naștere;

- prevederile art. 191, și la general, Codul de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedură clară, de liberare a persoanei - ca soluție sau acțiune judiciară, sub control judiciar-ca măsura procesuală separată sau complementară de constrângere, respectiv în conformitate cu alineatul (1) litera a) articolul 135 din Constituția Republicii Moldova, litera a) alineatul (1) articolul 4 al Legii cu privire la Curtea Constituțională și litera a), alineatul (1) articolul 4 din Codul jurisdicției constituționale;

- prevederilor art. 88 din Codul penal al Republicii Moldova în limitele în care există omisiunea de a reglementa o modalitate de calculare și computare a timpului în care persoana sa aflat sub incidența măsurii preventive, alternative arestului – liberarea provizorie sub controlul judiciar cu pedepsele principale sau complementare;-

SOLICITĂM:

1. Primirea spre examinare a prezentei sesizări și includerea ei pe ordinea de zi a Curții Constituționale.

2. Exercițarea controlului constituționalității:

- sintagmei "liberarea provizorie sub" din pct. 3) alin. (3) art. 175 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699);

- prevederilor pinctelor 71 și 72 din Legea nr. 66 din 05-04-2012 (publicată la 27-07-2012 în Monitorul Oficial Nr. 155-159 art. 510), prin care au fost operate modificări în articolele 190 și 191 Cod procedură penală, în parte, modificarea titlului și textului art. 190, de la redactia, "Liberarea provizorie a **persoanei arestate**" și respectiv "persoana **arestată preventiv** în condițiile art.185 poate cere, în tot cursul procesului penal, punerea sa în libertate provizorie sub control judiciar sau pe cauțiune", la cel actual, la fel cum și modificarea titlului art. 191, de la "**Liberarea** provizorie sub control judiciar a **persoanei deținute**", la cel actual, și excluderea din alineatul (1), a textului: „a **persoanei arestate preventiv, reținute sau în privința căreia s-a înaintat demers de arestare**" și din alineatul (3), a cuvintelor „a persoanei **deținute**", deoarece acestea nu se încadrează în conceptul institutului **liberarea provizorie a persoanei deținute**, crează o neclaritate și o imposibilitate de aplicare corectă și previzibilă în practica, porneste de la o prezumție ce încalca libertatea firească a persoanei de la naștere;

- prevederilor Legii nr. 58 din 29.03.2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (publicată la 27-04-2018 în Monitorul Oficial Nr. 133-141, art Nr : 269), prin care au fost operate modificări în articolele 190 și 191 Cod procedură penală, care nu se încadrează în conceptul institutului **liberarea provizorie a persoanei deținute**, crează o neclaritate și o imposibilitate de aplicare corectă, logică și previzibilă în practica, porneste de la o prezumție ce încalca libertatea firească a persoanei de la naștere;

- prevederilor art. 191, și la general, a Codului de procedură penală, în ceea ce ține de omisiunea de a reglementa o procedura clară, de liberare a persoanei - ca soluție sau acțiune judiciară, sub control judiciar-ca măsura procesuală separată sau complementară de constrângere, și a;

- prevederilor art. 88 din Codul penal al Republicii Moldova în limitele în care există omisiunea de a reglementa o modalitate de calculare și computare a timpului în care persoana să aflat sub incidența măsurii preventive, alternative arestului – liberarea provizorie sub controlul judiciar cu pedepsele principale sau complementare, în vederea corespunderii prevederilor articolelor 4, 23, 53 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

VII. DOCUMENTELE ANEXATE:

Anexă: materialele relevante ale cauzei penale.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declarăm pe onoare ca informațiile care figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte și corespund convingerii personale și libertății de exprimare.

Cu profund respect,
AUTORUL SESIZĂRII

Chirtoacă Dorin.

Avocatul

Gheorghe MALIC